

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemajo mesečno . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 8.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petlitrsta po 60 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
ročne brailine avstrijske št. 24.797, ogrške 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Ruski napadi zopet povsod odbili. - Proti goriškemu mostišču zopet grme topovi. - Sovražni napadi na obeh straneh Somme izjalovljeni. - Casementov priziv zavrnjen.

50 letnica bitke pri Visu.

20. julija 1866. je avstrijska vojna mornarica izvojevala sijajno zmago pri Visu, kjer je z brezprimerno spretnostjo in hrabrostjo porazila močno italijansko brodovje. Poslej smo bili postali zavezniki Italije in iz tenkočutnih ozirnov nanjo smo se ob danih prilikah le tiho in skromno spominjali tega zgodovinskega dne. Letos, ko obhajamo 50 letnico viške bitke, nas ne veže nasproti Italiji, ki je medtem preločila zavezniško zvestobo, noben ozir več. Hvaležno in ponosno se spominjamo Tegetthofa in njegovega junaškega brodovja, globoko uverjeni, da bomo tudi topot zmagali nevednega sovražnika.

Razmerje moči na morju je bilo pred 50 leti med nami in Italijo približno isto kakor danes, samo da nas sovražnik takrat ni nadkriljeval samo po številu, marveč tudi po kakovosti ladij.

Pač smo imeli l. 1866. že oklopne ladje, toda še nobenih izkušenj s tedanjim njihovim glavnim orožjem — zadiraci; ladijske brzine so bile za polovico manjše nego danes, ni še bilo torpedov in seveda tudi ne podmorskih čolnov; kar se tiče topov, smo imeli samo gladke s sprednjim nabojem in primitivne topove srednjega kalibra za nabijanje odzadaj. Težke topove in kroglice, ki so mogle prebiti oklop, je imel samo sovražnik.

Obe naši najnovejši oklopni fregati »Ferdinand Maks« in »Habsburg« so mogli pred začetkom vojne ravno še za silo dovršiti, oborožiti s težkimi (21 cm topovi za nabijanje odzadaj) topovi, kakor so bili nameravali, ji pa niso več mogli. Ostale enote našega brodovja, izvemši dve leseni fregati, je bilo smatrati za zastarele, dočim je sovražnik razpolagal s samimi modernimi oklopnimi ladjami, med njimi s posebno stolpno ladjo zadiralco, sedmimi velikimi fregatami in ravno tolikimi zelo brzimi parniki za obveščanje.

Dasi pa naša vojna mornarica, posebno kar se tiče najmočnejših enot, niti z daleka ni bila na isti stopnji kakor italijanska, je bila pa preje opremljena in pripravljena za boj in njeno moštvo je bilo odločno boljše izvežbano. Od 27 ladij je bilo 15 že meseca maja popolnoma pripravljenih za boj, ostale pa mesec kasneje, dočim je italijansko brodovje šele 25. junija dospelo v Jakin in je mogle odondri odriniti na boj šele 10. julija.

Italijanske oklopnice so bile sivo pleskane, vse ostale ladje obeh brodovij pa črne; naše lesene fregate so bile ob odprtinah zavarovane s sidernimi verigami — vsekakor problematičen zaklon, za katerim se je pa moštvo kolikor toliko varno čutilo.

Bodi še omenjeno, da je bil trgovski promet v vojnem letu 1866., izvemši konterbando in morebitno blokado, proglašen za prost.

Otok Vis

ima štiri dobra sidrišča, in sicer glavno luko Sv. Juraj na severovzhodu, zraven malo pristanišče Carober, na jugovzhodu Porto Manego in na zapadu Komiški zaliv.

V brambo teh krajev je služilo 12 veččinoma neznatnih in zastarelih utrd, ki so bile oborožene s 74 topovi. V rezervnih postojankah in v obrambo proti sovražnim izkrcanjem je bilo na razpolago še nadaljnjih 14 (lahkih) topov.

Posadka je štela 5 stotnih mornariške pehote pod poveljstvom majorja Kratkega, 2 stotnijski obrežne artiljerije pod poveljstvom stotnikov I. Klierja in Jožefa Lechnerja, 1 oddelek ženijskih čet in 1 oddelek mornarjev, skupaj 1833 mož. Poveljstvo na kopnem je bilo poverjeno polkovniku Ursu. Akcija italijanskega brodovja proti Visu.

Po opetovanem drezanju mornariškega ministra Depretisa je poveljnik italijanskega brodovja, admiral conte Persano, 16. julija končno odrinil na morje s 30 lad-

jami, da izvede odločilni udarec; na krovu njegove praporske ladje »Re d' Italia« sta bila poslanec in zgodovinopisec C. Boggio in en slikar. Podrejeni mu viceadmiral Albini je vozil s seboj na lesenih ladjah približno 1000 mož za izkrcanje.

Brodovje je krmarilo, raztezajoč svoje tipalne, izprva nekaj časa proti severovzhodu (v smeri proti Pulju), nato pa takoj krenilo naravnost proti Visu, z namenom, da se polasti otoka. Ker niso imeli podrobnih zemljevidov, so poslali naprej na poizvedovanje štabnega načelnika d' Amica z brzim obveščevalnim parnikom. 17. julija je d' Amico pod angleškim praporom izvršil to nalogo, prerezal nato na otoku Hvar kabel, ki je vodil tje kaj z otoka Visa, ni pa razdril brzojavnega aparata, tako da je mogel uradnik Bräuner, ki je bil z aparatom pobegnil na bližnji hrib, dobiti zvezo s kopnim in brzojaviti v Zadar.

Zjutraj 18. julija je zagledala opazovalna straža na hribu Hum italijansko brodovje, ki je plulo pod francosko zastavo, nato pa pod italijanskim praporom takoj prešlo k napadu na Sv. Jurja in Komižo.

Tekom boja z utrdami je zletela baterija Schmid v zrak in pokopala pod svojimi razvalinami 40 vrlih artiljeristov. Precejeno ta prvi uspeh, je odhitela zvečer obveščevalna ladja v Jakin in javila, da je jadranski »Gibraltar« zmagal, da je pa treba še četi, da bo mogoče otok zasesti.

19. julija je odrinila kljub pospešenemu delu ravnokar dovršena stolpna ladja »Affondatore«, na katero je stavil admiral Persano največje nade in jo zato že večkrat reklamiral. — k brodovju in dva parnika sta pripeljala izkrcne čete. Oklopnici »Maria Pia« in »Formidabile« sta udri v glavno luko ter se spustili z zadaj ležečo Marijino baterijo v ljut pobilni boj, a po dobljenih poškodbah sta se morali končno umakniti. Nekaj izkrcnevalnih poizkusov je odbil uspešni nastop lahke artiljerije, ki so jo bili hitro spravili na ugodne postojanke.

Italijanska poročila so izražala junaštvo in preudarnost branilcev, ki so svoje močno izdelane utrdbे takoj zopet po možnosti popravili, v enem slučaju celo med obstreljevanjem, neomejeno priznanje. V pismu poslanca Boggia na ministra Depretisa, katero se je našlo, se glasi: »Odpor je najkrepkejši; razbite utrdbе, demontirani kanoni, požari, v zrak pognana skladišča smodnika — nič ne more sovražnika omalo-dušiti!«

20. julija zgodaj zjutraj je pripeljal parnik še 500 mož in se požuril, da pripravi potrebno za izkrcanje. Sredi med temi operacijami je prihitela od severozapada obveščevalna ladja »Esploratore«, katero so bili poslali na oprezovanje, in javila: »Sumljive ladje na videzu!«

Vožnja ckr. brodovja na Vis.

Kontreadmiral Tegetthof, ki se je bil s svojim brodovjem postavil v Fazanskem kanalu (nekako pred luko Pulja), je prejel po vrlem telegrafistu na Hvaru preko Zadra več obvestil o položaju pred Visom. Pripovedovalo se je, da Tegetthof odgovoril: »Vztrajajte, pridem!« Temu pa ni tako; Tegetthof ni odgovoril, saj ni imel več brzojavne zveze z otokom; bil je pa nemudoma pripravljen, da z vsemi sredstvi energično poizkusi oprostiti otok kljub sovražni premoči — saj mu je bilo višje poveljstvo južne armade priznalo polno akcijsko svobodo in mu samo svetovalo, naj se ne pusti obkoliti in naj radi morebitnih sovražnih demonstracij ne izpreminja svoje razvrstitve.

Krog poldne 19. julija so se polagoma zbrale kurdjene ladje ckr. brodovja v prostoru pred Puljem ter krenile proti Visu. Brodovje je bilo velenjeno v treh skupinah (oklopnice, fregate in topničarke) ter je plulo v obliki »napuščenega kota« s prapornimi ladjami »Ferdinand Maks«, »Cesar« in »Hum« na čelu; ta for-

macija je bila obenem zamišljena kot (klinasti) bojni red.

Tegetthoffova admiralska ladja je čakala pri Fasani še do pol 2. ure popoldne na neko brzojavko. Ko je brzojavka, ki se je glasila: »Na Najvišje povelje ravnati po lastnem preudarku«, dospela, je odrinila tudi praporna ladja in se pridružila cesarskemu brodovju; moštva ladij, ki so bila vsa zbrana v ladijskih vrveh, so jo pozdravila z navdušenimi »Ura!«, godba je pa svirala cesarsko pesem. Tako je admiralska ladja zavzela svoje mesto na čelu brodovja.

Jutro 20. julija ni nič kaj prida občalo; dosedanjí jugozapadni je močno razhladil, valovi so pljuskali preko krova oklopnice in topničark in topovske odprtine so se morale zapreti; megla je pokrivala otok in sovražnika. Naprej poslana oklopna fregata je javila ob 7. uri šestero ladij. Takoj nato je zavihrala — kot preludij k dogodkom, ki so morali sedaj priti — silna nevihta s ploho, istočasno so pa čisto nadomastaviti močni vetrovni sunki iz severozapada. Obili dež je nekoliko pomiril razburkano morje, toda obenem je pa zaenkrat še bolj otežkočil pregled.

Po 9. uri se je začelo jasiti; najprej se je pokazal 600 m visoki Hum na otoku Visu. Sedaj so bila moštva na ladjah gotova, da so morali opazovalci s Huma zapaziti bližajočo se pomoč in to javiti dalje. Ta zavest je mornarje nepopisno navdušila in »Ura!«, ki so veljali oblagancem na otoku, niso hoteli ponehati.

Kmalu nato so naši izpazili sovražnika, ki je bil videti nekoliko zmeden; njegove raztresene bojne enote so se ravnokar še-le zbirale, dočim je bilo leseno brodovje zaposleno s pospravljanjem izkrcnevalnega materiala. Spričo našega hitro bližajočega se brodovja je dal Persano svojo praporno ladjo »Re d' Italia« ustaviti ter se je v zadnjem trenutku prekrca na »Affondatore«, katerega je bil poklical; s to ladjo se je nato podal na ono stran svoje bojne formacije, ki je bila obrnjena proč od našega ognja.

Naše brodovje je slej ko prej plulo proti jugovzhodno ležečemu viškemu kanalu — sovražnik pa v severovzhodni smeri otoku Šolta, ležečemu bliže celine; zdelo se je, da nas hoče s tem odriniti od Visa. Bilo je jasno, da morata v tej, v pravem kotu križajoči se smeri, obe brodovji prav kmalu treščiti drugo ob drugo.

Bitka.

Ob 3⁴ na 11. uro je otvorila čelna ladja nasprotnikov, oklopna fregata »Principe Carignano«, na daljavo 1500 m ogenj, na katerega je moglo naše brodovje odgovoriti še-le potem, ko je bil Tegetthof izpazil vrzel za tretjo ladjo italijanske črte ter se pripravil, da le-to prodre; kajti še-le sedaj so se mogli uporabiti naši na široki strani ležeči topovi.

Ko je bila sovražna črta predrti, so se pečale avstrijske bojne ladje najprej s sovražno večino, dočim je prva italijanska divizija, ki je bila odrezana od večine, napadla naše leseno brodovje. Kmalu nato je gost dim pokrtil omejeno bojišče in neredkokrat so prihajale ladje druga mimo druge v razdalji komaj nekaj metrov.

Ob 11. uri se je zaletela naša linijska ladja, na katero so ljujo pritiskale štiri sovražne oklopne fregate, posili v svojo najmočnejšega nasprotnika »Re di Portogalo«, ker bi jo bil drugače na enak način napadel sovražnik. »Re di Portogalo« je bil težko poškodovan in »Cesar« je ušel grozeči nevarnosti, izgubil je pa ob sunku »bugspira« in prvi jabor, ki je treščil na dimnik in tako ladjo onemogočil za nadaljni boj.

Dva obveščevalna parnika sta odpe-ljala ladjo »Cesar« v viško luko, a na potu tje kaj je moral »Cesar« prestatati se težak boj z »Affondatorjem«.

Medtem je bil zadr Tegetthoffov praporni kapitan, baron Sterneck, dve sovražni oklopnici ter eno onemogočil za boj z druge pa uplenil sprednji prapor. Ob pol 12. uri se mu je posrečilo predreti in v malo minutah potopiti admiralsko ladjo »Re d' Italia«, katero je bil Persano pred bojem zapustil. Dva metra globoko se je zadr rilec naše praporne ladje v nasprotnikov bok. Zadeta ladja se je najprej močno nagnila proti krmilu, nato se pa močno zazibala nazaj, ko se je »Ferdinand Maks« oprostil. Salve iz pušk so se vsule preko cesarske ladje in adjutant našega admirala je bil ob tej priliki težko ranjen. Še enkrat se je zdelo, da se hoče smrtno zadeti sovražnik vskloniti, tedaj so pa zagrmle vode skozi mogočno (13 in pol m²) vrzel. Kmalu so pokrili krov kipeči valovi in potegnili ponosno ladjo z visoko plapolajočo zastavo v globočino. Neki mornar je hotel malo prej sneti zastavo, toda pomorski kadet Razetti je to preprečil, in ta vrli čin ni ostal neopažen na »Ferdinandu Maksu«.

Kmalu po 12. uri so se zbrale oboje-stranske bojne sile, gneča se je razvzljajala in bitka se je nadaljevala. Ob četrti na 3 je zletela v zrak oklopnica »Palestra«, ki je bila že dalj časa gorela, in s tem je bila bitka končana.

Naše izgube na mrtvih so bile linijska kapitana Erik af Klint in baron Moll, poveljniki »Novare« in »Zmaja«, linijski praporščak Proch s krova »Cesar« in 35 mož; ranjenih je bilo 15 častnikov in 123 mož.

Izgube Italijanov so znašale na mrtvih 38 častnikov in 574 mož, na ranjenih 4 častniki in 32 mož, končno na ujetnikih 19 mož, ki so se pri potopu »Re d'Italia« rešili na otok Vis.

Sovražnik se je umaknil proti Jakinu, na njegovo zasledovanje vsled manjše hitrosti naših ladij ni bilo misliti. Vis je bil rešen, naloga brodovja izvršena.

Cesarsko brodovje je odplulo v oddelkih proti Visu, najzadnja zastavna ladja Tegetthoffova. Sprejem triumfatorja od strani že zasidranih ladij, posadk, utrd in na hribovih zbranega občinstva bo ostal nepozaben.

Spomenik padlim istrskim junakom.

Dne 30. rožnika t. l. je praznovala vsa južna Labinščina lepo domoljubno slovesnost, ki se je ob ogromni udeležbi domačega ljudstva in s prijaznim sodelovanjem vojskih in drugih oblasti razvila v pomembno slavlje, kakoršnega gotovo še ni bilo nikdar videti v tem najzaprčenem kotu Istre . . . Dekliške družbe iz Sv. Lovreča, Skitace in Rogočane so namreč odkrile na svoj praznik presv. Srca Jezusovega velik kamenit pomnik ob javni cesti v Sv. Lovreču Predubačkem v trajen in vzvišen spomin padlim junakom domačinom. Kljub žgočemu južnemu solncu je prihitelo od daleč in blizu na tisoče ljudstva v procesijah skupaj z dekliskimi družbami pod svojimi zastavami na okrašenih slavnostnih prostor, kjer so se zbrali tudi gg. poveljniki in častniki z moštvom bližnjih posadk ter uradništvo labinsko z gosp. glavarjem pazinskim in županom labinskim na čelu.

Pod milim nebom ob zastrmem spomeniku je daroval vlč. g. Zanon iz Labina ob asistenci gg. Liviča, župnika iz Filipana, g. Pojanija, administratorja iz Raklja in kanonika Zustovića iz Labina sveto mašo, med katero je verni narod pod vodstvom domačega gosp. župnika peval svoje hrvatske cerkvene pesmi.

Nato se je takoj odkril krasni piramidni obelisk, skoraj 3 metre visok, iz najlepšega oglaženega domačega kamna, katerega je izklesal vojak Istran Daniel Spinčić iz Kastavščine, sedaj na Brovinjah. Spomenik nosi pod mojstrsko izklesanim razpelom na posebni podstavi spredaj napis:

Vi
za Cara — za Dom —
život položite i za nas
Mi
U molitvi sjećamo se
Vas.

Na izglajenih stranskih ploščah spomenika se bodo vklesala imena domačinov, ki so padli junaške smrti v tej svetovni vojni.

Na prošnjo načelnice gđc. Olge Višković-Jerić se je izvršilo nato blagoslovljenje spomenika, a prezasedeni in občespoštovani župnik svetolovrečki g. Ferdo Hrdý je imel ganljiv govor o pomenu in namenu te slavnosti. Z ognjevit besedo je tolmačil zbranemu narodu neskončno požrtvovalnost padlih junakov domačinov na mnogih slavnih bojiščih sedanje svetovne vojne. Njegov krasni hrvatski govor je segal vsakomur do globine srca in mnogim so zarosile solze. A ko je završil gospod slavnostni govornik z globoko čutenim pozdravom na milega vladarja našega — zaorila je iz tisočev grl cesarska pesem v hrvatskem jeziku. — Gospod župnik Hrdý je nadaljeval svoj govor še v nemščini, s posebnim pozdravom na povabljenе dostojanstvenike in došle goste. Navdušenim klicem na premilostnega Vladarja sledila je avstrijska himna, katero je ob spremljevanju orkestra zapelo vojaštvo v nemškem jeziku.

Gospoda župana labinjskega kot zastopnika občine je pozdravil in nagovoril g. župnik v dovršeni italijansčini, nakar so nekateri s pomočjo vojakov laške narodnosti zapeli našo himno v italijanskem jeziku. Svoj govor je zaključil veleč. g. govornik češki v pozdrav svojim prisotnim vojakom Čehom, ki so odgovorili s pevanjem himne v češkem jeziku. Po teh vznepenih in dovršenih govorih gospoda župnika se je zahvalil v imenu državne oblasti v lepih besedah domačemu ljudstvu in dekliskim družbam gosp. glavar pazinski Luković — za njih patrijotično čuvstvanje in delovanje, a posebej je izrazil svoje iskreno priznanje velečastitemu g. župniku Hrdýmu, ki se je že toliko potrudil in po brigal za duševno in telesno blagostanje svojih ubogih župljanov, med katerimi služi že 16. leto in je posebno v sedanjem času najuspešnejše sodeloval za vojno pripomoč.

Ko je še labinjski župan g. Milivoi v italijanskem govoru zahvalil v imenu občine prisotne in posebej g. župnika za njih vzorno, požrtvovalno in patrijotično delovanje, je nastopila podnačelnica Dekliške družbe, Kata Diminić-Kapelančič, z zaključnim in zahvalnim govorom.

Bil je to ob sedanjih resnih časih jako primeren domoljubni praznik, ki je po nemurnem prizadevanju g. župnika Hrdý-ja v vsakem oziru najlepše uspel, tako da ostane gotovo v najboljem in neizbrisnem spominu vsem udeležencem, povabljenim gostom in domačemu ljudstvu.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. julija. Uradno se poroča:

Na Ortlerju smo odbili sovražni napad na Thurwieserjoch. Živahno je obstreljeval sovražnik s topovi mesto Riva, našo bojno črto med prelazom Borcola in dolino Astico in posamezne odseke v Dolomitih. Boji s topovi se nadaljujejo na koroški bojni črti v odsekih Bela in Raibl. Italijansko topništvo je obstreljevalo ponoči tudi Naborjet. V grapi Fratten, severozahodno od Pontablja, se je čul zvečer močan bojni hršč. Na naši strani se tam niso zapletle nobene čete v boj. Sovražno topništvo je na bojni črti pri Soči živahnejše delovalo posebno pri ključu do Gorice.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

15. julija. V odseku Adiza je živahno delovalo topništvo in so se bili boji manjših oddelkov pehote. Pri izviru Posina se je posrečilo našim, da so osvojili, ko so premagali ljut odpor sovražnika in težave ozemlja, zelo močne postojanke južno od Corno del Coston in vzhodno od prelaza Borcola. Ponoči je izvajal sovražnik površne ljute protinapade, a je bil vselej odbit s težkimi izgubami. Pri Tofana smo zopet priborili sijajne uspehe. Včeraj so presenetili oddelki alpincev sovražne sile, ki so se utrdile blizu Castoletto in pri izhodu doline Travenanzes in jih razkropile. Ujeli smo 86 mož, med njimi 2 častnika in zaplenili 2 topa, 2 strojni puške, 1 metalcev min, veliko orožja in streliva. Sovražno topništvo je nekaj granat izstrelilo v Cortina d'Ampezzo. V odgovor so obstreljevali naši težki topovi železniško postajo Toblach, kjer so povzročili škodo in požare. Na ostali bojni črti od časa do časa streljanje s topovi.

Rim, 16. julija. Uradno: Ob Posini so se včeraj nadaljevali srđiti boji kljub neurjem, ki so ovirala delovanje artiljerije. Naše čete so dosegle znatne uspehe na različnih točkah v bližini prelaza Borcola, na južnih pobočjih Soglio bianco in Corno del Coston v dolini Dritte, kjer je zaseden

Banji in na severnem pobočju Monte Se-luggio. Sovražnik, ki je v tem odseku dobil znatna ojačenja, je napravil ljute protinapade, katere so pa naše čete odbile z zelo težkimi izgubami za sovražnika. V ozemlju Tofana smo zavrnilli nov sovražni napad na Castelletto. Na ostali bojni črti do morja spopadi malih oddelkov, ki so se za nas ugodno končali. Na višini Pevma smo s protinapadom razkropili sovražno stotnijo, ki se je skušala približati našim postojankam.

Padli italijanski generali.

Lugano, 17. julija. Pred tedni je padel italijanski brigadni poveljnik baron de Maria; to je osmi general, katerega je izgubila italijanska armada odkar se je pričela vojska.

Požar v kraljevem in v armadnem glavnem stanu.

Milan, 17. julija. (K. u.) »Secolo« poroča, da je izbruhnil 15. julija ponoči v neposredni bližini italijanskega glavnega stana in bivališča italijanskega kralja požar, ki je uničil eno poslopje in hleve. Kralj je vodil osebno gasilna dela.

Ministrski svet radi razmer nasproti Nemčiji.

Lugano, 18. julija. V četrtek ali v petek se vrne v Rim iz glavnega stana in z bojišča minister Bisolatti in general Morene, iz Londona se bo vrnil zakladni minister Carcano. Ministrski svet bo nato sklepal o važnih vprašanjih glede na razmere Italije nasproti Italiji in Nemčiji. Listi so z nekaterimi izjemami omejili svojo strupeno pisavo proti Nemčiji.

Slaba letina v Italiji.

Kodanj, 18. julija. »Russkoe Slovo« piše: V Italiji je slaba letina; posebno sta trpeli koroza in sočivje. Ker se boje, da ne bi nastala lakota, je obljubil poljedelski minister, da bo preskrbel za zadosten uvoz.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. julija. Uradno se poroča:

V Bukovini in v prostoru severno od prelaza Prislop je minul včerajšnji dan brez znatnih dogodkov. Pri Zabiech in pri Tatarovu so potisnili Rusi naše prednje čete nazaj. Napadi na našo glavno postojanko so se izjalovili z velikimi izgubami za sovražnika. Tudi severno od Radzivilova in južnozahodno od Lucka smo odbili dva napada sovražnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. julija. Veliki glavni stan:

Vojna skupina maršala pl. Hindenburga.

Rusi so nadaljevali južno in južnozahodno od Rige svoje močne napade, ki so se pred našimi postojankami krvavo zrušili, če so pa napredovali v naše jarke, smo jih vrgli s protinapadom.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Položaj se splošno ni izpremenil. Ruske napade vzhodno in južnovzhodno od Lucka smo popolnoma odbili.

Armada generala grofa pl. Bothmerja.

Izvemši malih bojov na predpolju nobenih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Položaj na severovzhodu se včeraj ni posebno izpremenil.

Med Kolomejo in našimi postojankami v zahodni Bukovini se je sovražni pritisk poostрил v smeri proti kraju Žabie, s tem je izdana namera, da se nadaljuje ofenziva proti Nadvorni.

Na gališki bojni črti so izredno težke izgube pri Bučaču prisilile sovražnika, da je začasno prenehal z napadi.

Nasprotno pa je sovražnik nasproti Brodiju, ob Radzivilovu, razvil povišano delavnost, ki kaže na predstoječe večje napade. Vidi se, da se je general Brusilov zopet poprijel starega načrta, prodirati ob operacijskih črtah, ki vodijo od Brodija in Stojanova proti Lvovu. Vendar se pa doslej niso vršile večje akcije niti pri Radzivilovu niti ob spodnji Lipi; sovražno skupino, ki je napadla našo postojanko ob Lipi, so naše čete poglnele nazaj.

Ob Stohodu trajajo dalje ruski napadi, namen ruskih napadov, pridobitev povišane operacijske svobode za podjetja proti severovzhodni Galiciji, je dosežen.

General Brusilov si je ob začetku ofenzive istočasno postavil več ciljev, od katerih pa kljub zadostnemu materijalu ni nobenega dosegel, kar mu je rusko časopisje večkrat očitalo, morebiti bo sedaj skromnejši in se bo zadovoljil z enim ciljem. Naših čet čakajo na vsak način novi veliki boji.

RUSKO URADNO POROČILO.

16. julija popoldne. Zahodno bojišče. Na desnem krilu naših postojank pri Rigi so naše čete s podporni topništva na suhem in na morju nekoliko napredovale zahodno od Kämmerna. Na ostali bojni črti je bilo nekaj spopadov, ki splošnega položaja niso izpremenili. Črno morje. Med zadnjim križanjem je naša torpedovka potopila 26 jadrnic.

16. julija zvečer: Zahodno bojišče. V Voliniji južnovzhodno od trga Svinichy so napadle na več mestih močne sovražne sile. Z odločnim protinapadom so vrgle naše čete sovražnika in so izpopolnjevale svoje uspehe. V nekaterih odsekih pri Ostrovu in pri Hotinu (7 km vzhodno od Ostrova) smo vrgli po izredno ljutem odporu sovražnika. Po došli poročilih je osvojil neki naš polk eno težko in eno lahko baterijo. Poleg tega smo vzeli tudi nekaj vzidanih topov. Skupnega števila v teh bojih ujetih še nismo dognali; do zdaj smo jih ujeli 3000.

V BUKOVINSKIH KARPATIH.

Bukarešt, 18. julija. Iz Burdujeni se poroča: Položaj avstrijskih čet v Bukovini se je izboljšal. Včeraj ponoči so napadle Ruse zahodno od Kimpolunga in jih vrgle nekaj kilometrov. Izgube Rusov so strašne. C. in kr. čete so ujele 1000 Rusov, med njimi polkovnika Atanazijeva in 22 častnikov. Zaplenile so dalje 18 voz streliva, 4 topove, 6 strojnih pušk, 5 metalcev min in 8 naloženih voz s pratežem.

FRANCOZI, JAPONCI IN SRBI V RUSKI ARMADI.

Razgovori s francoskim in japonskim častnikom. — 20.000 Japoncev v ruski armadi. — Nemčiji prijazno razpoloženje na Japonskem.

Dunaj, 18. julija. »N. Fr. Pr.« prinaša od vojnega tiskovnega stana dovoljeno brzojavko: Pri zadnjih bojih v Bukovini je bilo ujetih 700 Rusov, med njimi več Francozov, 18 Japoncev in 20 Srbov. Poročevalec »N. Fr. Pr.« se je razgovarjal z nekim francoskim in nekim japonskim častnikom.

Francoz je povedal, da je prišel s skupino častnikov, podčastnikov in moštva v Rusijo, da vežba artiljeriste. Bilo je treba obilo truda, da so postali Rusi dobri topničarji. Razmerje med francoskimi in ruskimi častniki s početka ni bilo dobro. Rusi so dolžili Francoze, da so povzročili vojsko. Tudi občevali niso s francoskimi častniki. Prišlo je celo do tepežev in poziva na dvoboje. Rusi so se naveličali vojske. Njih sedanja ofenziva je zadnji napor v tej vojski.

Japonski častnik, ki je študiral v Nemčiji, pravi, da je 20.000 Japoncev v ruski armadi. Neradi so prišli v Evropo, le neradi se bojujejo na strani Rusije. Srce japonskega ljudstva ni z Rusijo; kajti japonski narod še ni pozabil ruskih grozovitosti v rusko-japonski vojski. Japonci občudujejo hrabrost Nemcev v Tsingtau. Na Japonskem vsakdo želi, da bi se po vojski Japonska in Nemčija spoprijateljile.

Japonski cesar je izrecen prijatelj Nemcev, cesarica je pa pristašinja štirispirazuma. Njenemu vplivu je pripisati, da opozicija proti kabinetu ni dosegla večjih uspehov. Opozicija je dosegla, da se več ne pošilja vojaštvo v Evropo. Mi nočemo — je dejal Japonec — za Rusijo krvaveti, zmage želimo Nemčiji; pa tudi ne more biti drugače, kajti proti koruptivni in okuženi Rusiji se vojska mora dobiti.

OBREKOVANE AVSTRIJSKE ČETE.

Dunaj, 18. julija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana: Radi svojega rusofilskega nazora znani rumunski list objavlja poročilo, da so se udali v zadnjih bojih na severovzhodni meji trije češki polki s svojim polkovnikom in neki slovenski bataljon in 30.000 v c. in kr. armadi vojujočih se Rumuncev. Da se dotični list ne boji širiti bajk; ki so mu všeč, ne bo nikogar presenetilo. Čuditi se le moramo nekoliko, da se ne straši v rumunski državi izhajajoči list ponizavati pred celim svetom tistih svojih rojakov, ki žive v monarhiji, tistih hrabrih vojakov, ki so se pred kratkim zopet odlikovali tako v bojih pri Asiago kakor tudi ob obrambi težkih ruskih napadov pri Baranovičih in dokazali svojo domoljubnost in da se izborna vojska skupjejo.

NOVI JAPONSKI TOPOVI V RUSKI ARMADI.

Bukarešt, 18. julija. K ruski armadi dobaja še vedno japonskih topništvo pod vodstvom japonskih častnikov. Pred dnevi so se peljali trije ruski oddelki z japonskimi topovi skozi Rušavo.

6 MILJARD RUBLJEV ZA RUSIJO.

Petrograd, 18. julija. (K. u.) Finančno ministrstvo je dobilo poročilo o vrednem poteku pozajani ruskega fi-

nančnega ministra Barka z voditelji francoskega finančnega ministrstva in angleškega zakladnega urada. Barku se je posrečilo, da je dobil 6 tisoč milijonov rubljev, da plača zunanje dobave in pokrije druge izdatke.

RUSKI LETALCI NAD ZALIVOM RIGA.

Berlin, 18. julija. Dne 17. julija so napadla tri ruska letala del naših lahkih morskimi sil pri vходу v zaliv Riga, kjer so metala brez uspeha bombe. Naš obrambni ogenj je sestrelil neko letalo; ostala dva smo pregnali.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. julija. Veliki glavni stan:

Na severnem delu bojne črte smo odbili na mnogih mestih sovražne patrulje pred našimi ovirami. Neka naša patrulja je ujela v angleškem jarku vzhodno od Vermelles 1 častnika, 4 podčastnike in 11 mož. Na obeh bregovih Somme se je naš sovražnik pripravil na streljanje. Z velikimi izgubami za sovražnika smo preprečili močne napade, ki so se razvili zvečer in ponoči proti Pozieres in proti postojanki vzhodno od tam, proti Biacho — Maisonette — Barleux in proti Soyecourt. Pri Mozi od časa do časa živahen ogenj in mali boji z ročnimi granatami.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

17. julija ob 3. popoldne. Med Oise in Aisne smo razkropili s streljanjem močan nemški oddelek pri dohodih v Moulinsous-Touvent. V Champagni smo nemški presenetljivi napad na strelske jarke ruskega odseka odbili s protinapadom z izgubami za sovražnika. Na bojni črti pri Verdunu je bilo ponoči primeroma mirno izvemši na višini 304 kjer se je živahno streljalo. Zahodno od Fleury so deli francoskih čet nekoliko napredovali in se polastili treh strojnih pušk. Na Lorenškem so Nemci po precej obsežnem obstreljevanju dvakrat napadli postojanke pri Han (?), južnovzhodno od Nomeru; odbili smo jih; popustiti so morali ujetnike. Na ostali bojni črti se ni nič zgodilo.

Ob 11. ponoči. Boje sta že zavirala dež in gosta megla.

Z angleške bone črte se danes ne poroča nič važnega. Nekaj sovražnikov smo ujeli med nekaterimi krajnimi boji. Skupna vsota neranjenih nemških ujetnikov se je povišala na 198 častnikov in 10.779 mož. Sovražne izgube topov so bile še izdatnejše, kakor smo prvotno poročali. Naš plen znaša zdaj: 5 osempalčnih, 3 šestpalčnih havbic, 4 šestpalčnih in 5 drugih velikih topov, 37 poljskih topov, 30 jarknih havbic, 66 strojnih pušk in več tisoč strelnih nabojev vseh vrst. Seznan ne obsega velikega števila še ne pripeljanih topov, da ne vštujemo tistih, ki jih je uničil naš ogenj in ki jih je popustil sovražnik.

Na desnem bregu Moze se nadaljuje boj s topovi pri Souville. Od 15. t. m. dalje smo ujeli v odseku Fleury približno 200 ujetnikov.

Na ostalem delu bojne črte je bilo podnevi primeroma mirno; vreme je bilo zelo slabo.

Belgijsko poročilo. Dan je bil zelo miren izvemši uničevalnega ognja naših topov pri Hetsas in Büshinghe na sovražnika, ki je njegove utrdbe težko poškodoval.

Angleško poročilo. 17. julija. Večerno poročilo generala Haig: Naše čete so zopet priborile uspehe. Severnozahodno od gozda Basentin-le-Petit smo naskakovali drugo sovražno črto in smo vzeli postojanke v širini 1500 jardov. Veliko število mrtvih Nemcev v tem odseku dokazuje, da je imel sovražnik težke izgube, odkar smo pričeli prodirati. Vzhodno od Longueval smo še razširili vrzel v drugi nemški črti, ker smo vzeli močno zavarovano postojanko v Oviliers-La Boisselle, kjer so se vršili od 7. t. m. trajno poblizni boji in še ostale utrdbe sovražnika z 2 častnikoma in s 134 možmi garde, ostanki hrabre posadke. Cela vas je zdaj v naših rokah.

London, 18. julija. General Haig poroča: Na bojni črti smo napredovali 1000 jardov; sovražnika smo pregnali iz močnih utrdb. Ujeli smo več ujetnikov in zaplenili strojne puške.

Glavni pridobitek Angležev.

Geni, 17. julija. Pariško časopisje piše, da se je smatral za glavni pridobitek pri Somme gozd Fourceaux. Danes, ko so morali gozd zopet izprazniti, je padla vrednost celega odseka.

Vpoklic 50 letnih na Francoskem.

Curih, 18. julija. »Tagesanzeiger« poroča, da so na Francoskem vpoklicali 50-letne.

Kolonialne čete okužujejo angleške ladje. Haag, 18. julija. Kakšna velika nevarnost nastane radi nalezljivih bolezni vsled transportov kolonialnih čet na angleških ladjah, dokazuje dejstvo, da se je moral podati neki angleški transport, ki je noto-

val v Marseille, z 2800 možmi iz Anama v Suez radi nevarnosti kolere v kvaranteno. V Suez je umrlj 19 oseb, med kvaranteno še 6 Angležev na kolero, 23 pa na kugi.

30.000 belgijskih vojaških novincev.

Haag, 18. julija. Uspeh novačenja med Belgijci v Franciji in v Angliji je zadovoljiv; potrdili so 30.000 Belgijcev.

Casementov priziv proti smrtni obsodbi zavržen.

London, 18. julija. (K. u.) Kakor izve Reuter, se Casementovemu prizivu proti smrtni obsodbi ni ugodilo.

London, 18. julija. (K. u.) Kakor se čuje, namerava Casement apelirati na zgornjo zbornico kot najvišji sodni dvor, seveda, če bo v to privolil glavni državni pravdnik.

Resen položaj na Irskem.

Rotterdam, 17. julija. (K. u.) »Daily News« javlja: Narodna stranka na Irskem je ogorčena radi obvestila angleškega ministrskega predsednika, da se za uvedbo homerule še ni določila nobena doba. Položaj na Irskem postaja vedno resnejši. Vseirski shod v Dublinu, ki ga sklicujejo voditelji Ircev sovražni krogi, je nevaren. Ministrstvo se bo posvetovalo v sredo o irskem vprašanju. Verovati se mora govoricam, da se bo avgusta odgodil državni zbor in da bodo odgodili rešitev homerule do oktobra.

Poojstren nastop Angležev proti Ircem. Baselj. Iz Londona: Vlada je poverila pomiloščenje za obsodbe na Irskem nameščenih sodišč za čas mobilnega stanja generalu Maxwellu. Položaj se je toraj na Irskem zopet poojstril.

Dogodki na Balkanu.

General Sarraill odstopa.

Sofija, 18. julija. Iz Soluna se poroča iz Aten, da je ponudil general Sarraill svoj odstop, ker se je poojstrilo nasprotstvo med njim in prebivalstvom in ker ni mogel izvesti zapovedanih mu povelj, ker so privedene pomožne čete vedno drugod uporabljali. General Sarraill se spominja dalje spomence predsednika Poincaréja, v kateri bo obrazložil usodne posledice notranje političnih nemirov v Franciji na vojaški položaj Francozov.

Požari na Grškem.

Haag, 18. julija. Londonski listi poročajo, da je požar prijel tudi gozd Okolia v površini 230 km². Požar še divja. V tatovski gozdiču so našli 233 mrličev. Gorijo tudi gozdiči Kimetta, Vilja in Kitteron.

Naš in nemški poslanik pri Bratianuju. Bukarešta, 18. julija. »Adeverul« poroča, da sta nemški poslanik v. Busch in avstrijski poslanik grof Czernin imela daljši skupen razgovor z Bratianujem.

Rumunska žetev in politika.

Berlin, 18. julija. Dr. Lederer poroča »Berliner Tageblattu« iz Bukarešte: Tudi potreba, da letošnje letino srečno pospravi, vpliva v nekem gotovem smislu na rumunsko vlado. Drugič pa se iz načina, s katerim Bratianujeva vlad postopa v tej zadevi lahko jasno spozna, da ji je danes glavno stremenje, da si pridobi časa in počaka nadaljnjega razvoja vojaških dogodkov, predno se končno odloči. Do 28. avgusta je prepovedana prodaja žita za izvoz. Rumunija bo sama rabila okoli 100 tisoč vagonov, ceni pa letošnje letino na 200.000 vagonov. Lahko bi prodala takoj precejšnjo množino, pa vlada tega noče iz političnih razlogov. Pogajanja in boj za rumunsko žito se začne šele septembra. Angleži bodo gotovo skušali osrednjima silama odvzeti del žita ali pa ga vsaj neprimerno podražiti. Dopisnik pravi, da bo rumunska vlada brez dvoma zraven pri tej gonji, da spravi čim največji dobiček. Angleži izjavljajo, da v smislu pariške gospodarske konference ne dovolijo nadaljne prodaje rumunskega žita osrednjima silama. To so seveda grožnje, katerih veljavo zavisi popolnoma od položaja entitnih držav na vzhodu, zapadu in jugu. Dopisnik pravi, da pa vendar vse to jasno kaže, da Nemec z lahkoto v Rumuniji ne more kupiti niti pisemske znamke, če ne more dati zadovoljivih poročil iz bojišč v Franciji in Rusiji.

Turčija v vojski.

Nemški zrakoplov nad Carigradom.

Berlin. »Lokalanzeiger« javlja iz Carigrada: Prebivalstvo v Carigradu je bilo včeraj zelo veselo, ker je preplul mesto Zeppelin, po nekem drugem poročilu pa zrakoplov vrste Schütte-Lanz.

Angleži v Mezopotamiji.

Baselj 18. julija. Švicarski listi javljajo iz Londona: Položaj v Mezopotamiji je postal zelo kritičen, kar dokazujejo v angle-

ski zgornji zbornici stavljeni vprašanja: obstaja nevarnost, da se bo morala udati armada pri reki Tigris. Rusi so v Armeniji zopet pričeli napadati, da razbremenijo Angleže v Mezopotamiji.

Na morju.

Nemški podvodni čoln pri angleški vzhodni obali.

Berlin, 18. julija. Wolff javlja: Neki naš podvodni čoln je obstreljeval 11. julija plavže pri Seaham ob angleški obali. Od 10. do 14. julija so naši podmorski čoln uničili sedem angleških ribiških parnikov in dvoje ribiških vozil.

Potopljene ladje.

London, 18. julija. (K. u.) Lloydova agencija poroča z Malte: Angleški parnik »Virginia« (4.279 ton) je bil od nekega podmorskega čolna potopljen. 47 mož posadke je došlo na Malto. Šest od teh je ranjenih in so jih dali v bolnico. Ista agencija poroča iz Lowestofta, da so bile potopljene tri ribiške ladje. Posadke so rešene.

Amerika pripravljena na reden trgovinski promet z Nemčijo.

Rotterdam, 17. julija. Trdi se, da je obvestila ameriška vlada nemško, da je pripravljena s podmorskimi čolni vzdrževati reden trgovinski promet z Nemčijo.

Gens, 17. julija. »Newyorker Evening Mail« je napovedal, da bo došel podvodni čoln »Bremen« v Newyork še pred 29. julijem.

Amerika in Mehika.

Spor med Mehiko in Združenimi državami bo reševalo razsodišče.

Haag, 18. julija. »Central News« poroča iz Washingtona, da je sprejel predsednik Wilson predlog predsednika Carranza, da bo rešilo spor med obema državama razsodišče. Vsaka obeh držav bo določila tri zaupnike.

Upor čet Carranza.

Bern, 18. julija. »New York Herald« poroča: General Carranza je odložil svojo predsedniško dostojanstvo, ker je izbruhnil med njegovimi četami upor. Vlado bo prevzel general Gonzales.

Skrivnosten požar arzenala v New Yorku.

Haag, 18. julija. »Central News« poroča iz New Yorka: V nekem velikem arzenalu je izbruhnil tajen požar, ki je uničil 400.000 malih granat, ki so bile pripravljene, da jih odpošljejo na mehiško mejo. Arzenal so morali poplaviti, le tako so zabranili, da ni razpočilo 100.000 težkih granat. Škoda je zelo velika.

Vojska in mir.

V Nemčiji za brezobzirno vojno.

Monakovski listi poročajo, da se je v soboto vršilo velikanski zborovanje vseh strank in stanov, na katerem je centromov poslanec dr. Schlittenbauer v imenu 163.000 bavarskih kmetov zahteval najodločnejši boj proti Angliji in krepak mir proti vzhodu in zahodu. V brzojavkah na bavarskega kralja in cesarja so zahtevali brezobzirno rabo vseh vojnih sredstev.

Dunajska »Reichspost« pristavlja poročilo: Da je tudi v severni Nemčiji izredno močno razširjeno to mnenje, kaže večina časopisja. Razun oficijonega, senzacionalnega in Mossejevega časopisja (Berliner Tageblatt) zastopa skoraj vsa javnost naziranje monakovskega zborovanja in na zadnji apel »Kölnische Zeitung« prihajajo ostri odgovori. (Kölnische Zeitung) je zahtevala zaupanje v kanclerjevo politiko. Op. urej.)

Zaupna posvetoovanja pri kanclerju.

Berlin, 18. julija. »Lokalanzeiger« poroča, da je kanclerjev razgovor z voditelji nemških strank trajal celih 5 ur. Govoril je o političnem, vojaškem in gospodarskem položaju. Voditelji strank so pristočno povedali svoje misli. O razgovoru je sklenjena stroga molčečnost.

Mirovno gibanje med nevtalci.

Berlin, 18. julija. »Vossische Ztg.« poroča iz Berna, da je zvezni svetnik Hoffmann imel zadnjo soboto razgovore z diplomatičnimi zastopniki raznih nevtalnih držav. Pogovori se bodo nadaljevali ta teden. Sodi se, da se gre za mirno posredovanje nevtalcev.

Španski kralj za premirje.

Curib, 18. julija. Švicarski listi poročajo iz Madrida, da je španski kralj izjavil, da bo po sedanji ofenzivi vsem vojujočim predlagal premirje.

Razna poročila.

Program nove madžarske neodvisne stranke.

Budimpešta, 18. julija. (Kor. ur.) Nova neodvisna stranka pod vodstvom grofa Mihaela Karolyja danes objavlja svoj program. Stranka stoji na stališču čiste personalne unije. Upošteva pa v pragmatični sankciji določeno zavezo vzajemne brambbe. Zahteva samostojno ogrsko armado in bodočo brambno organizacijo na podlagi ogrskega honveda in črne vojske, splošno volivno pravico, zopetno uvedbo tiskovne svobode, zakonito zagotovitev društvenega in shodnega prava, samostojno carinsko ozemlje in samostojno ogrsko notno banko, obsežno zemljiško reformo in parcelacijo, da se ustavi izseljevanje; končno intenzivno ljudsko šolstvo. S Hrvatsko in Slavonijo želi ohraniti bratovsko razmerje.

Rusija in Carigrad.

Dunaj, 18. julija. »Neue Freie Presse« poroča: Miljukov je izjavil, da je med zavezniški pogodba, da Rusija dobi Dardanele. Pogodbe niso objavili, toda Rusija si je stavila nalogo, da to vest povsod razširja. Grey je priznal, da so Dardanele za Rusijo prav takega pomena, kakor Alžacija za Francijo. Toda vse angleško časopisje ni teh misli in neka skupina angleških publicistov je za to, da Nemčija dobi izhod v Malo Azijo, ker bi se tako izognili bodočemu sporu z Nemčijo. Rusija pa povsod izjavlja, da so Dardanele rusko narodno vprašanje.

Preskrba Luksemburga z živili.

Luksemburg, 18. jul. Angleži in Francozi so dovolili, da sme uvažati Amerika v Luksemburg živila, ker so se prepričali, da Nemčija ne rekvirira v deželi živil.

Vladna kriza na Japonskem.

Kodanj, 18. julija. Uradna ruska poročila iz Tokija poročajo: Ministrski predsednik je ponudil svoj odstop. Trde, da je to storil, ker politični krogi niso zadovoljni, da se je sklenila z Rusijo pogodba, ki baje veže roke Japonski glede na izvedbo vzhodnoazijske politike v korist Rusiji. Petrograjska brzojavna agencija javlja, da bo prevzel dosedanji vojni minister Terranchi sestavo nove vlade. Terranchi je nasproten Rusom in je pripravljen, da prevzame sestavo vlade, če bo dobil večino v državnem zboru.

Angleška je vedela za rusko-japonsko pogodbo.

Berlin, 17. julija. Iz Haaga poročajo: V spodnji zbornici je lord Cecil izjavil, da je japonska vlada Angleško zaupno informirala o rusko-japonski pogodbi, predno jo je priobčila. Angleška vlada je Rusiji in Japonski naznala, da soglašajo z vsebino.

Zbližanje anglikanske in ruske cerkve.

V preteklem stoletju so zastopniki anglikanske cerkve večkrat iskali stika z rusko cerkvijo. Ker je pa anglikanska cerkev podobno kakor rusko pravoslavje državna cerkev, zato je zблиžanje med obema cerkvama odvisno od politične zveze. Umavno je torej, da sedanja politična zveza med Rusijo in Anglijo pospešuje tudi cerkveno zблиžanje. L. 1912, ko je bila rusko-angleška zveza že skovana, so zastopniki angleškega episkopata obiskali Petrograd in druga središča ruskega cerkvenega življenja. Ruski cerkveni krogi so jih zelo prijazno sprejeli ter začeli resno razpravljati o zvezi med rusko in anglikansko cerkvijo. Svetovna vojska je to prijateljstvo zopet poživila. Pred kratkim je anglikanski škof Bury obiskal Petrograd, Moskvo in Kijev; v svojih nagovorih je Ruse navduševal, naj vztrajajo v boju proti Nemčiji, ter hvalil rusko požrtvovalno junaštvo.

Politična zveza je torej glavna podlaga zблиžanja med rusko in anglikansko cerkvijo. Sicer pa ta zveza med konservativnim ruskim ljudstvom nima trdne podlage. Še leta 1912 se je ruski škof Hermogen, eden glavnih zastopnikov pravoslavne konservativnosti, ostentativno izogibal vsakega stika z anglikanskimi zastopniki, ki so takrat obiskali Rusijo. To nasprotje proti anglikancem pa ima svojo podlago ne samo v pravoslavni konservativnosti, ampak tudi v važnem cerkvenopravnem in dogmatičnem vprašanju. Od nekdaj se je namreč dvomilo o veljavnosti angleškega škofskega in mašniškega posvečenja. Leta 1896 je Leon XIII. to vprašanje še enkrat preiskal ter avtoritativno odločil, da anglikanski škofje niso veljavno posvečeni. To pa ravno dela resen prepad med anglikanci in Rusi; zakaj Rusi imajo še veljavno posvečene škofe in duhovnike.

Z druge strani so pa najresnejši zastopniki anglikanstva zase prepričani, da so njihovi škofje veljavno posvečeni ter v nasprotju s protestanti odločno učijo, da so škofje po Kristusovi

naredbi edino pravi nasledniki apostolov. To dogmatično in pravno stališče pa med anglikanci budi simpatije do katoliške Cerkve in do pravoslavja. Na tej podlagi je v 19. stoletju nastalo med anglikanci veliko katoliško gibanje, ki je mnogo odličnih anglikancev pripeljalo v naročje katoliške Cerkve. Prav tako je mogoče, da se na tej podlagi začne resnejše gibanje za zблиžanje z rusko državno cerkvijo. Anglikance veže z Rusi tudi skupna tajitev prvenstva rimskega papeža. Oboji namreč smatrajo (zlasti zmernejši), da so katoliška, anglikanska in pravoslavna cerkev, enakopravne veje iste krščanske Cerkve pod edinim vrhovnim poglavarjem, Jezusom Kristusom. To stališče pa more le navidezno zблиžati Ruse in anglikance; pravega in trajnega cerkvenega združenja ne more ustvariti. Kdor namreč trdi, da so tako različne in ločene cerkvene skupine kakor je katoličanstvo, pravoslavje in anglikanstvo v soglasju s Kristusovim naukom o krščanski in cerkveni edinosti, ta prezira in podira temelje cerkvene ednosti.

Poskusi zблиžanja med anglikanstvom in pravoslavjem pa naposled vendar lahko rodijo dobre sadove. Anglikanci in Rusi bodo prej ali slej spoznali, da je cerkvena ednost možna le pod vrhovnim poglavarstvom rimskega papeža, ki je v uprav v sedanji vojski tako sijajno dokazal svoje miroljubno poslanstvo. Morebiti se bo kdaj tudi v Rusiji zbudilo tako katoliško gibanje kakor na Angleškem; morebiti bo tudi rusko pravoslavje kdaj postalo tolerantnejše in miroljubnejše. To bi bila najboljša podlaga za cerkveno spravo in za evropski mir.

Dnevne novice.

Skupni ministrski svet o gospodarskih vprašanjih se je vršil včeraj kasno v noč v Budimpešti in se jutri nadaljuje.

+ Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil major 47. pp. Viljem Schönhöfer. — Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 87. pp. Josip vitez Lodgman pl. Auen. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 87. pp. Zdislav Sawiecki, poročnik 10. gor. top. p. Herman Ledenik, nadporočnik 4. dom. p. Jakob Kober, pri skupini Rabelj in vojni kurat 97. pp. Ivan Golec. — Srebrni zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik Hugon Korošec pri etap. oskrb. skladišču v Trstu, rač. podčastnik 1. vrste 27. dom. p. Alojzij Slanovec pri rez. bolnici št. 2 v Ljubljani in rač. podčastnik 87. pp. Franc Hentak. — V drugič sta dobila srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste praporščak 27. pp. Klaus Štefan in desetnik 3. gor. top. p. Dušek Ivan. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil patroljni vodja 8. lov. baona Glančnik Josip.

+ Sv. oče za vojne ujetnike. Poročali smo že, da je sv. oče predlagal, naj bi se vsi družinski očetje, ki so delj kot 18 mesecev ujeti in očetje treh in več otrok, ne glede na to, če so za boj sposobni ali ne, prepeljali v Švico in tam ostali internirani do konca vojske. Kakor poroča »Neue Züricher Zeitung«, je švicarska vlada že privolila. Od vojujočih se držav je Nemčija takoj brez pridržka pritrdila predlogu svetega očeta. Privoljenje Francoske je tudi gotovo. Od ostalih držav še niso došli odgovori.

— Konec vojaških podpor družinam deželnih in občinskih uradnikov. Dunaj, 19. julija. (Kor. ur.) »Wiener Zeitung« pri naša cesarjev odlok z dne 15. aprila, da imajo rodbine v vojaško službo vpoklicanih deželnih in občinskih uradnikov (uslužbencev) pravico do družinskih pristojbin, kakor jih v svojem drugem delu določa deseti glavni kos pristojbinskih predpisov za c. in kr. armado, le tedaj, če poglavar družine ne uživa svoje cele civilne ali vsaj dela civilne plače. Z okrožno naredbo z dne 19. t. m. je sedaj vojno ministrstvo odredilo, da je te pravice do družinskih pristojbin, če niso podani zgorajšnji pogoji, konec dne 31. avgusta 1916. Ta ukaz velja tudi za družine uslužbencev podjetij, ki stoje v občinski upravi.

— Na Begunjsčici se je ponesrečil včera, dne 18. t. m., g. Ivan Korbar, c. kr. finančni komisar in predstojnik davčnega urada v Radovljici. Pri nabiranju cvetk mu je v travi izpodrsnilo. Našli so ga čez par ur mrtev. Na istem mestu je dobila manjšo poškodbo neka dama, ki se je z drugimi vred udeležila tega izleta. Pogreb se vrši v Radovljici v četrtek popoldne.

— Na Brezjah se je nastanil vlč. g. svetnik Ivan Berlic.

Prošnje za oproščenje vojaške službe za poljedelska in gozdna dela, ki prihajajo naravnost vojnemu ministertvu, se tako množe, da jih ni mogoče hitro rešiti. Še enkrat se uradno opozarja, da je take prošnje vlagati izključno na okrajna glavarstva,

Narodna "Slovenca."

Veseli dan na Brezjah. V nedeljo 5. julija ob 5. uri je uprizorilo tukajšnje izobraževalno društvo resnemu času primerno igranje »Iz dni skrbi ter žalosti«. Prostorna dvorana je bila premajhna in so mnogi, žal, morali oditi z željo, da se ponovi domovinski čut užigajoča igra. Odbor izreka zahvalo za obisk preč. g. kanoniku iz Radovljice ter igri prisotnim č. g. duhovnikom iz okolice. Društvo se je čutilo počešeno zaradi poseta dražestnih gospodičen učiteljic ter g. učiteljev iz bližnje okolice. Čast za dobro ter plemenito stvar navdušenemu občinstvu, domačemu ter okolici, ki so pozorno sledili nagovoru, deklamaciji »Soči« ter igri in so do konca vstrajali v kljub nezgodni vročini. Čisti dohodek 143 kron 90 vin. se je izročil postavnim potom posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Pri igri sodelujočim članom, ki so po splošnem mnenju izborni rešili svoje vloge, odkritosrčna hvala. Posebno pohvalo zasluži pevski zbor, ki je s svojimi sigurnimi, nežnimi, prožnimi glasovi vzradostil zbrane. Na zopetno radostno snidenje!

Nova maša. Iz Celja: V nedeljo 9. julija je služil v tukajšnji farni cerkvi novo mašo tukajšnji rojak gospod Milan Slaj.

Čudna rešitev. Vojak nam piše: Mojemu tovarišu je priletela italijanska krogla v prsi in zadela v rožni venec in beležnico, katera je nosil v žepu. Rožni venec je krogla raztrgala in predrila tudi beležnico, nato pa rahlo obtičala v mesu, tako, da si jo je mogel sam odstraniti. Imel je le lahko rano. Podobnih slučajev se je že mnogo zgodilo. V bovški dolini se imamo dobro, Italijani nam nič ne morejo.

Ženitne olajšave za vojaške osebe. Apostolski vojni kurat škof Emerik Bjelik, je odredil naslednje ženitne olajšave za vojaške osebe: Vsi vojni kurati, ki vodijo lastno dušno pastirstvo na bojišču ali v zaledju (analogno tudi duhovni profesorji) so pooblašteni, da vojaške osebe — ne glede na to, ali so take vojaške osebe v dušnopastirskem oziru dodeljene dotičnemu vojnemu kuratu (duhovnemu profesorju) ali ne, pač pa službujejo v dotičnem kraju, garniziji (odseku na bojišču) ter so v zaledju podrejene vojaški jurisdikciji — cerkveno trikrat okličejo ali pa tudi enkrat za trikrat ali pa dovolijo izpregled vseh treh oklicev in posvečenega časa in izdajo pooblastilo za poroko pristojnemu župniku nevestinemu oziroma duhovniku, katerega župnik delegira. Proti nameravani ženitvi pa ne sme biti nobenega drugega cerkvenega ali državnega zadržka in če je — ako je oprostljiv — se mora izposlovati izpregled; tudi se morajo drugače potrebne listine predložiti poročujočemu duhovniku (pristojnemu župniku nevestinemu), ki nosi odgovornost za izpolnitev vseh zakonitih določb. V slučaju izpregleda vseh treh oklicev je pred poročujočim duhovnikom položiti manifestacijsko prisego. Pristojni nevestini župnik ima po poroki poslati pristojnemu vojnemu superioratu uradni poročni list.

Na severnem bojišču je zbolel na malarijo dr. Stanko Weixl, rezervni poročnik pri nekem topniškem polku. Sedaj leži v Pardubicah, barska bolnišnica.

V Retečah pri Škofji Loki se je dne 8. julija vsled isker padajočih iz železnicega vlaka vnela kupica pšenice. Ako bi ne bili takoj pogasili, bi bila cela njiva pšenice pogorela.

Nesreča pri kopanju. Iz Celja se nam poroča: V ponedeljek zvečer se je v Savinji kopalo več vojakov. Korporala Schworina je v precej globoki vodi prijel krč in se je isti začel potapljati. Četovodja Habla je takoj hotel rešiti potapljajočega, katerega se je isti obupno oklenil, da si ni mogel pomagati in sta oba zginila v vrtincu. Oba nesrečna vojaka so potegnili mrtva iz vode. Trupli so prepeljali na mestno pokopališče, kjer jih položijo k večnemu počitku med druge tukaj umrle vojake.

Zaplembo premoženja je odredilo tržaško deželno sodišče temeljem preiskave vojaškega sodišča proti dr. Luigiju de Seragli, odvetniku v Dubrovniku in poročniku 37. pešpolka, ker je osumljen, da je pobegnil k sovražniku.

Gimnazija v Travniku v Bosni. Kakor izve »Hrvatski Dnevnik«, je bila podeljena nadškofijski gimnaziji v Travniku pravica javnosti.

Odlikovanje. Poštar Josip Hladnik v Rakeku je od predsedstva Vojnega botrinstva v priznanje vzglednega pospeševanja interesov prejel veliko častno listino za zasluge.

Dr. Srškić izbrisan iz odvetniške liste. Odvetnik dr. Milan Srškić je izbrisan iz liste odvetnikov za Bosno in Hercegovino, ker je bil obsojen na izgubo bos. herc. deželanstva. Kakor je znano je odvetnik dr. Milan Srškić kot rezervni častnik odšel

za časa mobilizacije na severno bojišče, kjer je bil »ujet«. Od zanesljive strani se je pa izvedelo, da uživa »ujeti« dr. Srškić v Rusiji ugodnosti, katere se ne skladajo z življenjem vojnih ujetnikov. Po Rusiji se giblje svobodno, živi v Petrogradu pri svojem sorodniku srbskemu poslaniku dr. Spalajkoviću, a kot »ujetnik« je potoval že tudi po Grškem in Švici. Zaradi tega in menda še zaradi nekaterih drugih reči, za katere vedo v uradnih krogih, se smatra Srškić za veleizdajalca, zaplenjeno mu je premoženje, izgubil je bos. herc. deželanstvo ter je izbrisan tudi iz odvetniške liste.

Neznan samomorilec. Včeraj popoldne so našli v gozdu pri Kosezah truplo nekega okoli 30 let starega samomorilca. Neznane se je obesil na konec trtovine, ki je bila že trohnela in je, ko so ga našli še visel. Blizu njega je ležala še športna čepica in palica. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Dravljah.

Umrl je v Mariboru revizor vlakov južne železnice Rudolf Koka.

Sklad za vdove in sirote padlih dalmatinskih junakov. Ob priliki 50 letnice pomorske bitke pred Visom ustanove dalmatinski Hrvati, stanujoči v Pulju, sklad za vdove in sirote padlih dalmatinskih junakov. Ta denarni sklad se bo imenoval »Tegetthof«.

Zrelostni izpiti na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru. Pod predstvom deželnega šolskega nadzornika g. dvornega svetnika Končnika so se vršili na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru zrelostni izpiti od 3. do 5. julija. Vseh 29 maturantinj je prestalo izpit, 11 izmed njih z odliko. Odliko so dobile te-le Slovenke: gđc. Lizika Broman, Marija Kovčič, Jožica Milarič, Fanica Presker in Milka Tominec.

V turškem gradu in v obeh šolah v Leskovcu so zopet nastanjeni ranjeni vojaki.

Tabor. Tako se imenuje, kakor nam pišejo, grad pri Vojniku. Ni še dolgo temu, odkar je posestvo bil pridobil gosp. Berdajs in dalje prodal grofici Neuhaus. Od imenovanke je sedaj lastništvo kupil gosp. Winter, župan v Zrečah.

V Radečah pri Zidanem mostu se vrši v nedeljo, dne 23. julija, ob 6. uri popoldne v šoli predavanje: o spravljaju sočivja in sadja za zimo. Predava učitelj Božo Ročič iz Toplice pri Zagorju. Vabimo posebno tržke gospodinje in dekleta!

O požarih v Belokrajini. Da sta pogoreli vasi Kvasica in Dragovanjavaras v dragatuški župniji — kot se bere v »Slovenecu« št. 157 hvala Bogu, ni resnično, pač pa je pogorel velik kos gozdu kake pol ure proč od Kvasice proti Črnomlju. Kdo je zažgal, se ne ve. Najbrže cigani ali pastirji. Zgoreli kos gozda spada v občino Dobliče oziroma Loka pri Črnomlju.

Svojo vnukinjo je pokosil. Iz Slovenske Bistrice poročajo: Kmet Anton Kolunder v Hrastovcu je kosil na travniku blizu domače hiše. Od zadaj se mu je približala njegova vnukinja, 18 mesečno dekletce, ne da bi jo bil stari oče zapazil. Ko je Kolunder zamahnil s koso, je zadel otroka tako hudo, da je dekletce umrlo.

Po 10. uri zvečer ne smejo biti ženske zunaj. Z Reke se poroča, da je reška policija izdala odredbo, da bodo dekleta in žene, katere bodo po 10. uri hodile brez spremstva po cestah, takoj aretirane.

Mnogo prtljage repatriirancev iz Francije se nahaja na obmejno železniški postaji Singen shranjeno. Izgubitelji oziroma lastniki prtljage naj pošljejo natančen popis izgubljenih predmetov, osobito vrsto prtljage in vsebine na ravnateljstvo državne železnice na Dunaju, oddelek VI.

Poročil se je gosp. Mihael Krulc, asistent južne železnice v Št. Mihelu z gđc. Amalijo Kokolovo iz Zavadne pri Celju.

Jedilni cenik kolodvorske restavracije v Zidanem mostu navaja naslednje jedi in cene: Juha brez razločka 25 vin.; govedina 1 K 60 vin.; govedina z omako 1 K 60 vin.; goveji guljaš 60 vin.; telečji guljaš 80 vin.; karfiola z maslom 60 vin.; riž, rezanci in podobne močnate jedi po 40 vin.; vsaka priprosta prikuha 30 vin.; kolerabce 40 vin.; pol pečena piščanca 2 K 50 vin.; biftek 1 K 80 vin.; dušena pečenka 1 K 60 vin.; pečenka z dodatkom 1 K 60 vin.; kare mladega prešiča 1 K 80 vin.; solata po 60 vin.; pecivo z jagodami 60 vin.; sirberz razločka po 40 vin.; ledvice 1 K 70 vin.; druga pečena veletina 1 K 60 v.

Naši v Schefflingu na zgornjem Štajerskem.

Dne 30. junija sva dospela z Dimnikovim očetom h kadru v Judenburg. Prvi večer sva spala v gostilniški veži tik bataljonske pisarne. Takoj ko sva odložila svojo ropotijo, sva se podala po mestu, da bi naletela na kakega znanca; pa meni sreča ni bila mila, pač pa Dimnikovemu očetu. Potem sva šla še malo v cerkev, od tam pa k vojaškim barakam, kjer sem

dobil Flajšmanovega Martina in Mlakarjevega Francelna. Drugo jutro smo šli v bataljonsko pisarno, kjer smo dobili vsak po par kron in se odpeljali iz Judenburga štiri postaje dalje — v Scheffling, kjer je nastanjen rekonvalescentni oddelek. S kolodvora smo odšli v gostilno, kjer vojniki prenočujejo, dokler jih ne porazdele v vode. Tu sem dobil vse polno znanecv. Dne 3. julija smo šli novodošleci k zdravniškemu pregledu; mene so takoj odločili za »konstatirungo«, ker sem še slab v prsih. Popoldne sem bil uvrščen v 3. vod, ki ima prav čedno stanovanje v mlinu na vzhodni strani; hiša je kakor mala graščina. Ze 5. julija sem odšel v Ljubno h konstatirungu in sedaj čakam, da me odpošljejo v Celovec k superarbitraciji.

Tu v Schefflingu so vsakovrstni vojaki. Eni hodijo ob palici, drugi so obvezani, tretji so drugače bolni. Po menažo hodimo skupaj v naše barake, ki so sredi kraja tik ob ljudski šoli. Pripomniti moram takoj, da bi imel v sedanjih časih malokdo doma boljšo hrano, nego jo imamo tukaj vojaki. Naši slovenski komandanti skrbe, da je vse v redu in snažno. V kuhinji zapoveduje deseterik Rebernik, ki strogo pazi, da se nima kdo nad čem pri- toževati. Druge zadeve pa vodi četovodja Bitenc. K njemu hodijo tudi tukajšnji kmetje, da jim preskrbi delavcev, ki jih sedaj tako krvavo potrebujejo.

Posebno vesel dan za naše fante je sobota, ko jih četovodja Bitenc skliče skupaj in vpisuje za »urlaub«. Štiri tedne dopusta dobi vsak, ki se prijavi kot zdrav in ga tudi zdravnik spozna za takega. Ako je pa kdo označen za konstatirungo, se mu pa »urlaub« podere. Tako se je tudi meni pretegnil dopust za nekaj časa, ker nisem bil spoznan za zdravega.

Navadne dneve pridemo ob 7. uri na kuhinjsko dvorišče, nakar nas četovodja porazdeli na vse kraje. Eni posnažijo dvorišče, drugi gredo na erarično polje krompir kopat, osipat ali kaj drugega delat, tretji gredo obirat jagodno perje, ki bo služilo za čaj zdravim in bolnim vojakom. Sedaj, mislim, bomo začeli obirati tudi koprive.

Glavni poveljnik je postaren poročnik, posebno strog in natančen mož; slednji dan nadzoruje naša stanovanja in ne godi se dobro tistemu, katerega zaloti doma na postelji med delavnimi urami. Takemu tičku za vedno prežene veselje do takih poizkusov.

Domačini tukaj so seveda Nemci. Razen kruha se tu dobi za denar še vse, samo za tobak je precej stiska; dobimo ga samo vsak teden po 1 do 2 zavojčka. Zato vedno pisarimo domov po tobak.

Vsako nedeljo gremo skupaj v cerkev. Slovencev je kaj malo, ki bi se odtegnili od službe božje. V prodajalni dobimo tudi naše domače časopise. — Pozdrav vsem srečnim civilistom.

A. Stražar.

Primorske novice.

50letnica pomorske bitke pred Visom v Pulju. Dne 20. t. m. bo 50 let, odkar je avstrijska mornarica porazila pred Visom laško mornarico. Dalmatinski Hrvati mislijo ta dan v Pulju svečano proslaviti. Dne 20. t. m. ob 8. uri zjutraj bo v Pulju sveta maša za mrtve viške junake. Nato polože dalmatinski Hrvati na spomenik neumrlega Tegetthoffa umetniško izdelan srebrn lovorjev venec. Ob tej priliki bo pri spomeniku nagovor na navzoče, sam spomenik bo pa lepo okrašen. Venec nosi napis: »Admiralu pl. Tegetthoffu, besmrtnom heroju Helgolanda i Visa, velikom imenu sjajnih uspomena na 50-obljetnico viskog boja, dalmatinski Hrvati, nastanjeni u Puli, klanjajući se pepelu, nabožno polazu.« — Potpisi: Jakov Scracin, Niko Mardešić, Blaž Paskojević, Ante Dominis, Šimun Vodanović, Josip Jurković, Ante Erga, Tomo Mestrov, Šimun Matijević, Dalmatinski Skup, Ivan Dorotić, Ante Kuljiš, Jakov Radešić, Juraj Novak, Ante Alžić, Miho Zagoreo, Niko Alaić-Alačević, Grga Basletić. — Puljsko meščanstvo se pa poziva, da se te slavnosti v največjem številu udeleži in da razobesi zastave.

Vojaška podpora in begunci po taboriščih. Znano je, da uživajo oni, kateri imajo svojce pri vojaki, bodisi očeta, ali sina, ali brata, ali tacega, ki je bil podpora pri hiši, da je mogla živeti družina brez tuje pomoči, vojaško podporo. Tudi goriški begunci so uživali, dokler so bili doma, ali pa drugod na deželi, tako podpora. Kakor hitro pa so prišli v taborišča ali barake, so jim odtegnili to podporo. Tako so ubogi begunci, poleg drugih nezdoljivih, izgubili vso podporo v denarju. Goriški deželni glavar je vzel stvar v roke. Proti odloku je deželni odbor vložil pritožbo na upravno sodišče. Deželni odbornik dr. Flego je stvar beguncev zagovarjal. Upravno sodišče je dne 30. junija t. l. razveljavilo odlok vlade, ter razsodilo, da okoliščina, da je kdo v barakah, ne zadostuje, ali da ne sme biti povod, da se mu odtegne vojaška podpora. Torej

bodo begunci potegnili ves zaostali znesek.

Osebnosti. Naslov in značaj namestniških svetnikov so dobili primorski okrajni glavarji Gvido Polley, Artur baron Schmidt-Zabierov in dr. Bernhard Karminski.

Za aprovizacijo beguncev. Odbor za južne begunce na Dunaju (IV. Favoritenstrasse 5) je poslal svojim zaupnikom in krajevnim begunskim odborom naslednjo znamenito okrožnico: »Izvrstne izkušnje, ki so jih imeli lansko leto v raznih okrajih na Češkem in Moravskem s skupnim nakupom kuriva in živil, so nagnile naš odbor od tega, da bo sistematično podpiral to akcijo. Opozarjamo tedaj V. b. na važnost in koristnost teh skupnih nakupov, ki omogočajo, da se preskrbe rezervne zaloge, obenem pa se dosežejo ugodnejše cene. Istočasno izjavljamo, da smo pripravljene prispevati iz odborovih sredstev za organizacijske stroške ali za prevoz blaga od slučajja do slučajja v razmerju števil beguncev v dotičnem kraju od 500 do 1000 K.« Prošnje je vlagati na odbor (Dunaj IV. Favoritenstr. 5).

Smrt za domovino. Bukovo. Tu je bil 15. t. m. pokopan prvi vojak Jožef Javornik, c. kr. voj. del. odd. 51/87 na Straži, p. Cerkno, rodom Štajerc iz duhovnije Čadrono, p. Oplotnica. Umrl je v službi domovine nagle smrti, zadet od srčne kapi med potjo. V tolažbo preostali soprog bodi povedano, da je bil prav lepo s pogrebno sv. mašo spravljjen k večnemu počitku.

Pogrešajo od zadnjih bojev na severnem bojišču Daničarja kulturnega tehnika Jožefa Rustja iz Skrilj na Goriškem. Ne vedo še ali je padel, ali je pa prišel ranjen Rusom v roke.

Za mašnika je bil posvečen na Dunaju č. g. Josip Delcaro iz poreške škofije. Novomašni govor je imel goriški deželni glavar msgr. Faidutti.

Iz Gor. Branice. Dne 14. t. m. ob 10. uri 10 min. zvečer čutili smo tukaj močan potres. Bila sta dva valovita sunka od zahoda proti vzhodu. Sunk je trajal 8—10 sekund.

Nevarno je obolel č. g. Ivan Zega, župni upravitelj v Kortah pri Izoli. Svoj čas je služboval v Ricmanjih. Priporoča se v molitev.

Izobraževalno društvo na Brezjah je priredilo igranje »Iz dni skrbi in žalosti« v korist goriškim beguncem. Čisti dohodek je znašal 147 K, ki ga je izročil preč. g. pater Winkler Benvenut posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Za ta velikodušni dar se gorenja posredovalnica najtopleje zahvaljuje.

Vpisovanje v pripravljavne tečaje v Tomaju, Sv. Križu in Cerknem za one ljudskošolske učence, kateri namenjajo vstopiti v gimnazijo, se vrši v vsakem teh krajev v tamošnji šoli.

Padel je v južnih Tirolah Andrej Čok iz Lonjeva.

Umrl je v begunskem taborišču v Brucku ob Litvi gospa Ana Muznik iz Bovca št. 106, soproga gosp. Josipa Muznika in mati gosp. učitelja-voditelja Franca Muznika v Trenti.

Nov poštni urad v Trstu je začel dne 8. t. m. poslovati v lastnih prostorih na Trgu evangelijske cerkve št. 2, I. nadstr.

Nalezljive bolezni v Trstu. Od 1. do 8. julija so se pripetili v Trstu naslednji slučajji nalezljivih bolezni: Škrlatinke 6, difterije in davice 6, legarja 21 slučajev; dva slučajja legarja sta imela smrtni izid.

Rus o rumunski politiki.

Bukarešt, 12. julija. »Universul« objavlja razgovor svojega odeskega dopisnika z neko odlično rusko osebnostjo, ki je ne sme izdati, a ima vodilno mesto v Rdečem križu na Brusilovi fronti. Stroga ruska cenzura poročila ni zadržala. Ta Rus je rekel: Kar hočeta Bratianu in kralj, to bo Rumunija tudi storila. Dosedanja Bratianujeva politika zadnjih dveh let bo tudi Bratianujeva politika bližnje bodočnosti.

V Petrogradu sicer najdeš majhno manjšino, ki misli drugače, ki je tudi verjela v bolgarsko zvestobo, toda večina ruskih politikov brez razlike strank Rumuniji

prav nič ne zaupa. To bi Rumunija morala spoznati že iz našega časopisja. Akcija Take Jonescuja in Filipescuja ima zelo majhno osebno vrednost, kajti ali ima prav Bratianu s svojo politiko nevtralnosti in potem bi bila vsaka opozicija izključena, ali pa je izdal interese dežele in potem bi ga morali vreči že takoj prvi dan. Tudi ta dva politika sta oportunisti.

To je ravno politika cele Rumunije in ne samo Bratianuja, da premaganeu v zadnjem trenutku zada milostni sunek. V septembru 1914 ni hotela napovedati vojne, v septembru 1915 ni hotela ogroziti Bolgarije in sedaj o priliki velike ruske ofenzive se Rumunija vendar ne zgane, ker se boji, da Bolgarija ne zasede njenih donavskih pristanišč. Rusija ne veruje, da bosta Jonescu in Filipescu prodrli in so skoro gotovi, da bodo vsi Rumuni sledili Bratianujevi politiki do onega dne, ko bo že prepozno za drugačno politiko.

Skrivnost Dardanel in Mezopotamije.

London, 18. julija. (K. u.) Uradno: V spodnji zbornici je Asquith izjavil, da je vlada na nasvet vojaških in diplomatskih krogov sklenila, da spisov o operacijah pri Dardanelah in v Mezopotamiji ne objavi, ker bi popolna objava mogla dati sovražniku dragocene podatke. Priporočila pa splošno razmotrivanje obeh vprašanj dne 20. t. m., kateri dan bo odgovoril na vse kritične ugovore.

Širajk na Španskem končan.

Pariz, 18. julija. (K. u.) Listu »Petit Parisien« poročajo iz Madrida: Ministrski predsednik Romanones je po razgovoru z različnimi socijalističnimi republikanci kakor tudi z zastopniki splošne delavske zveze sporočil časopisju, da so širajkjoči načelno privolili ustanovitvi razsodišča.

Madrid, 18. julija. (K. u.) V zaupanju do uradnega posredovanja so železničarji sklenili, da danes zopet prično delati.

Ljubljanske novice.

Ij Slovenska krščansko-soc. zveza ima na Rožniku v nedeljo, dne 23. t. m., ob 7. uri zjutraj sv. mašo, h kateri se vsi člani in prijatelji društva uljudno vabijo.

Ij Prijatelji mičnega Rožnika se prav iskreno zahvaljujejo vojakom c. in kr. oddelka na Rožniku, ki so že skoraj docela razpadli sv. križ (tik vznožju griča pod cerkvijo) iz lastnega nagiba nadomestili z novim križem in mu dodali še nov kletalnik, katerega do zdaj ni bilo. Naj bi se vsi mimoidoči odzvali tihemu vabilu k molitvi za usmiljenje božje v tem resnem času. Ljubi Bog pa naj obilno poplača dobrim vojakom do plemenito delo, ki zamore izvirati le iz žive vere in ki nas mora navdajati s trdnim upanjem, da se naši Avstriji ni treba bati nobenih sovražnikov, dokler bo imela armada take moči.

Ij Prevzetje žita, ki ni za mletje. V cesarski naredbi glede ureditve prometa z žitom se posebe opozarja na važno spremembo § 5. Doslej je imel vojni žitni prometni zavod dolžnost kupiti ponujeno žito »za mletje«. Sedaj pa se glasi splošno: njej ponujene »zapljenjene stvari«. Vojni žitno-prometni urad mora tedaj v bodoče tudi nemlevno žito brezpogojno prevzeti — seveda se slabše blago slabše plača. Na to spremembo se posebno opozarja vsled tega, ker so se lani dogajali slučajji, da so nekateri pustili svoje žito na dežju, vsled česar ni bilo sposobno za mletje, pač pa za krmo. Na ta način so se odtegnili dolžnosti ter so je porabili za krmljenje.

Ij Ponovno opozorilo. Včeraj, danes, jutri in pojutrišnjem se oddaja na mestnem magistratu kovinska posoda v vojaške svrhe, katero kupujejo tudi trgovci Sušnik, Stupica, Schneider in Verovšek in Nagy. Vsa posoda, ki se odda, se plača, kdor jo ne odpošlje kot darilo vojni zbirki kovin. Oddati jo pa mora vsakdo, kdor jo le ima. Kakor se je pa doslej pokazalo, stranke ne polagajo na ta razglas posebne važnosti. In v tem so v veliki zmoti. Opozarjajo se še enkrat v lastnem interesu, da bosta po roku za oddajo hodile dve posebni kontrolni komisiji od hiše do hiše, in sicer magistratna in deželnovaladna, in kjer se bo izkazalo, da se stranke pozivu niso odzvale, se bo posoda zaplenila, stranka bo naznanjena pa sodišču, kjer ima pričakovati obšutne kazni. Tedaj še enkrat: Prečitajte naznančno tozadevni razglas in oddajte, kar se mora oddati, sicer sledi kazen!

Ij Svarilo za begunce! Izšel je uradni odlok, da se ima vse begunce, ki se po nepotrebnem vtikajo in vmešavajo v trgovino, zlasti, če navijajo cene živilom in drugim neobhodno potrebnim stvarim, takoj odposlati v taborišča za begunce v Lipnico in drugam.

Ij Krušne karte. Krušne karte za 66. in 67. krunski teden, to je za dobo od 23. julija do vršnega 5. avgusta 1916, se bodo oddajale v petek, dne 21. julija t. l., ob običajnih urah pri vseh desetih komisijah, torej od osmih zjutraj do ene popoldne.

Ij Težko ranjen je bil v bojih na Cima Dodici Ljubljancin, deseten bataljonskega štaba II/17 Oskar Gerše. Ima prestreljeni obe nogi: levo koleno in desno podkoleno.

Ij V konkurzu »Glavne posojilnice«, r. z. z. n. z. v Ljubljani, je konkurznim upnikom: voliti novega namestnika upravitelja konkurzne mase; sklepati vsled predloga upniškega odbora o tem, je li nekatere v konkurzno maso spadajoče terjatve prodati na javni dražbi, v kolikor jih ne bo moči izterjati do 1. oktobra 1916. V to se določa narok na 1. avgusta 1916, dopoldne ob 10. uri pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani v izbi št. 123.

Ij Tečaj za krojače in krojačice v Ljubljani. Za časa vojske je završilo veliko vajencev učno dobo, ne da bi imeli priliko za nadaljno izobrazbo v obrtno-nadajevalnih šolah. Da bodo imeli priliko popraviti to zamudo, bo priredil Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani izobraževalni tečaj, kojega učni načrt bo obsegal poleg strokovnega pouka tudi računstvo in knjigovodstvo. Tega tečaja se zamorejo udeležiti vajenci, ki so že dokončali najmanj 2 leti učne dobe, nadalje tudi pomočniki in mojstri. Z ozirom na današnje razmere sprejeli se bodo tudi invalidi, toda le taki, ki so se že krojaštva pravilno izučili. Položnina za ta tečaj se je znižala na znesek 5 K. Priglasje sprejema Zavod za pospeševanje obrti v pisarni, Dunajska cesta št. 22 in pa Zadruga krojačev itd. v Ljubljani, načelnik g. Franc Jelčnik, Trubarjeva ulica 2. Za priglasje se je treba izkazati s potrdilom mojstra o prestani učni dobi, ali pa z učnim pismom.

Ij Darila. Mestna hranilnica ljubljanska je izročila županu v počaščenje spomina svojega bivšega podpredsednika stavbnega nadsvetnika ing. Fr. Pavlina 100 K za mestne uboge. — Nadalje je izročila Ljubljanska kreditna banka mesto venca na krsto svojemu pokojnemu upravnemu svetniku nadsvetniku ing. Pavlinu mestnemu magistratu 100 K za prehrano ubožnih slojev ljubljanskih. — Slednjič je izročil mestnemu magistratu g. Ignacij Žargi, trgovec v Ljubljani, o priliki 50. rojstnega leta znesek 50 K, in sicer za oslepele kranjske vojake 20 K, za vdove in sirote padlih kranjskih vojakov 15 K in za goriške begunce 15 K.

Ij Konj se je splašil dne 13. t. m. zvečer na Dunajski cesti 31 let staremu prisiljencu Jožefu Hofer. Ustrašil se je nekega mimo vozečega kolesarja ter poskočil. Hofer ga je hotel udrti, a se mu ni posrečilo in se je nekaj časa za uzo vlekel, potem pa odletel proč. Konja so potem ustavili vojaki. Voznik je zadobil notranje poškodbe ter si odrgnil kožo na rokah in je moral v deželno bolnišnico.

Ij Onesvestila se je danes zjutraj Predškofijo neko mlado dekle. Ljudje so ji priškočili takoj na pomoč, jo prenesli v bližnjo vežo ter toliko časa močili, da so jo spravili k sebi.

Razne novice.

Peto nemško vojno posojilo. Državni zakladnik razglasa, da bo peto vojno posojilo razpisal v septembru.

Smrt izdajalcev. O usmrčenju dr. Battistija smo že poročali. Z dr. Battistijem pa so naši ujeli tudi v Italijo pobeglega odvetniškega kandidata dr. Filzija, bivšega obč. svetovalca v Roveretu. Filzi se je sedaj kot laški poročnik boril proti Avstriji. Tudi dr. Filzi je bil obsojen na smrt in usmrčen.

Koruzno olje. Mažarski listi poročajo, da je država sklenila izdelovati olje iz koruze. V Ameriki izdelujejo tako olje že od nekdaj, pa je po primeru Amerike pričela izdelovati tudi Nemčija olje iz koruze. Sedaj je klenila tudi Ogrska, da uporabi ta izum. Finančno ministrstvo je že storilo potrebne korake za ureditev take tovarne, pa bo pričela država v lastni režiji izdelovati olje iz koruze; dohodki se letno računajo na 150 milijonov. Od 10 milijonov stotov se more dobiti 150.000 stotov olja. Pravijo, da je to olje zelo fino in da se more uporabljati kot najfinejše namizno olje.

Promet za civilno blago v Srbijo in iz Srbije je od 15. maja 1916 na proгах Belgrad — Crvenikrst, Vel. Plana — Smederevo, Paračin — Bor in Čuprija — Rovnareka ob pridržku vsakokratnega preklica odprt.

Električna železnica na Kavkazu. Kakor se poroča, bo kmalu dokončana električna železnica med Vladikavkazom in Tiflisom. Električna železnica je speljana čez najvišje klance, ter bo že t. dni izročena prometu.

Nadaljne omejitve vožnje s kolesi v Berlinu. Z določbo višj. poveljnika Mark, ki stopi v veljavo 12. avgusta, se zaplenijo vsa, tudi v privatni lasti se nahajajoča kolesa in cevi. Naznaniti se morajo do 1. oktobra pri zato ustanovljenih nabiralnih po-

stajah. Voziti se bodo smeli s kolesi le učenci, učenke, delavci, delavke, ki imajo 3 kilometre ali še več v šolo ali službo. Nadalje bodo obdržali kolesa: zdravniki, živinozdravniki, bolniške sestre in babice, da morejo vršiti svojo službo. Kolesa bodo obdržali tudi telesno pokvarjeni, uradniki in drugi, ki so v državni ali občinski službi, kateri jih rabijo pri izvrševanju svoje službe.

Pregiblivi leseni podplati. Vsled vedno rastoče draginje usnja je prišlo že mnogo raznovrstnih cenih čevljev v promet, kateri naj bi nadomestili drage usnjate. A razni načrti z lesenimi podplati se niso dobro obnesli, le v zadnjem času patentirana iznajdba Springerja iz Gradca kaže, da bo imela precejšen uspeh. Čevlji, izdelani po Springerjevem načrtu, so čisto enaki sedanjim, podplati so pregiblivi, brez ropota in nepremočljivi. Poleg tega so ti čevlji za polovico ceneji. V nasprotju z drugimi čevlji z lesenimi podplati, so ti izredno lahki in pri hoji jako udobni. Podplate in čevlje po omenjeni metodi začnejo v kratkem času izdelovati.

Dvojna pok pri puškinem in pri topovskem strelu. Kdor je bil kdaj v bližini streljajočih pešcev ali topničarjev, je gotovo opazil, da čuje pri vsakem strelu dva čisto drugačna poka. Vzrok temu je, kakor pravi Agnes, v tem, da imajo moderni izstrelki večjo brzino nego zvok. Izstrelke vleče na svoji poti skozi ozračje nekaj val s seboj, kateri val ima približno podobo enega stožca, ki ima svoj začetek za izstrelkom in sledi istemu z enako brzino. Ta val dospe prvi k ušesu poslušalca in potem šele pride val zvoka, kateri izhaja iz puške, oziroma topove cevi. Tako učinkujeta zaporedoma dva zvoka.

Sedemnajst nadstropij v 142 dneh. Kakor poroča neki strokovni list, je bila zgrajena nedavno tega na najživahnem križišču v Čikagi nova sedemnajstnadstropna hiša, ki so jo zgradili v 142 dneh. V prvi polovici junija lanskega leta se je pričelo podirati staro petnadstropno hišo, in sicer tudi temeljni zid, ki je segal pri stari zgradbi 23 metrov globoko pod zemljo. Da so zgradili nov temelj, je trajalo 16 dni. A preden je preteklo pet mesecev, je stala nebotična palača pod streho. Pač rekord v zidanju.

Kitchenerjeva slutnja pred smrtjo. »Manchester Guardian« poroča, kako nerad se je Kitchener napotil na pomorsko potovanje. Že nekaj dni poprej ga je bolelo srce. Slutnja smrti, ki ga je doletela na morju, je bila tako silna, da je že kratko popotovanje iz Dowera v Calais napravil oblečen v posebno kamizelo, ki mu je nadomeščala rešilni pas. Dasi je bil vaju morja, vendar ga je sleherni pomorsko popotovanje spravilo ob dobro voljo in je bil proti svoji navadi prav nepristopen. Tudi je večkrat tožil, da morje slabo vpliva na njegov vid, dasi je dobro videl pri svoji starosti.

Solnati rudniki v Švici. Leta 1914. so našli v Švici množino soli v obsegu 264 milijonov m³, na katerem bi lahko napravili tovarno sode, ki bi lahko skozi 100 let dobavljala vso potrebno sol za Švico, in ki bi lahko s pomočjo elektrolize producirala toliko klor, kolikor ga potrebuje cela Evropa, in izdelala lahko toliko klorovih produktov, da bi pogladi lahko cel svet v zrak. Res, nevarni ljudje lahko postanejo ti Švicarji.

Molitve v vojni dobi so bile v starem času ostro odrejane, in sicer jih je sam cesar odredil, in če je bilo bojišče še tako oddaljeno. Tako je bilo tudi za Maksimilijana I. Njegova naredba leta 1566. se je glasila tako-le: Kakor smo že davno na avgšburškem dvoru naročili, ukazujem i zdaj, da se na Dunaju kakor tudi po raznih drugih avstrijskih deželah ter v kraljevini češki ter v mejni grofiji moravski, odredba izpolnjuje in smo v ta namen odredili zvonjenje. Kdor bo slišal zvonjenje, naj pade na kolena, prosi Boga, da se skrajša srd božji, da nam nakloni nebo zmagi, kakor se glasi molitev, ki smo jo nalašč za to dali spisati in natisniti. Molitev naj vsakdo, ki zna brati, pobožno bere. Vrh tega imajo duhovniki vsak petek, kadar bo zvonilo, prirediti ljudem v cerkvi kratke pridige o sv. pokori, kakršno smo tudi na svojem dvoru ukrenili. Po pridigi ima biti slovesna sv. maša in morajo biti med mašo vse trgovine zaprte. Naposled odrejam, da se v teh žalostnih časih ne vršijo nobene veselice, ne ples, ne zabavni večeri (za vojsko s Turki). — Tako se je zgodilo. V petek so bile cerkve vse polne vernikov. Ko je zvonilo, je vse molilo doma, na njivah in v delavnicah.

Banque Balkanique na Bolgarskem bo izplačala letos od čistega dobička 558.000 levov 6% dividendo. Akcijski kapital rečene banke bo zvišan s 6 na 10 milijonov levov. Od novih 20.000 akcij po 20 levov prevzame avstrijsko-ogrski bančni konzorcij, h kateremu spada

Dunajsko bančno društvo, Avstrijski kreditni zavod za obrt in trgovino in Ogrska splošna kreditna banka, polovico takoj, drugo polovico pa v določeni dobi po sklenjenem miru. Za predsednika Banque Balkanique je bil izvoljen dr. vitez Adler.

Ženske sprevodnice v hlačah. Po naredbi pruske železniške uprave morajo žene, ki so zaposlene kot železniške sprevodnice, nositi posebno vrsto hlače, da ne bi prišle ako nosijo krila v kako nevarnost in bi se mogla dogoditi nesreča. Razume se, da morajo nositi hlače samo v službi.

Hiša Mečnikov je umrl v Parizu star 71. let. Vodil je znameniti Pasteurjev zavod. Rojen v Harkovu na Ruskem, je predaval po raznih vseučiliščih in je najbolj zaslovel po svojih študijah o »belih telescih« v krvi, ki imajo nalogo uničiti bakterije v človeškem organizmu. Znan je tudi po svojih študijah o azijski koleri in po spisu »Bolezen staranja«.

Spanec ga je rešil. V Koložu na Sedmograškem je stal pred divizijskim sodiščem honved rumunske narodnosti, obtožen težkega hudodelstva. Razprava je bila dovršena, javni tožitelj je predlagal smrtno kazen. Govoriti je imel še zagovornik. V sodni dvorani, kjer je šel pravkar za življenje in smrt človeškega bitja, je zavladala globoka tihoča. Tedaj se razločno zasliši glasno smrčanje. Kdo bi spal v tem napetem trenutku? Obtoženec! Zagovornik je pokazal nanj in imel ta-le kratki govor: Slavno divizijsko sodišče! Pripravljen sem bil za velik brambni govor, katerega pa sedaj ne bom govoril. Blagovolite se le ozreti na obtoženca. Vprašam, ali more biti kriv človek, ki mirno zaspi v trenutku ko odloča sodišče o njegovem življenju in smrti? Sodni dvor se je umaknil iz dvorane in po kratkem posvetovanju razglasil oprostilo razsodbo.

Bogatini v toplicah. Letošnji obisk v Karlovih varih je številnejši kakor se je pričakovalo in presega že za 4000 oseb obisk enake dobe lanskega leta. Večino letoviščarjev tvorijo bogati ljudje iz Nemčije. Socialnodemokratični list »Volkszeitung« piše z ozirom na obilni obisk: »Če se ne motimo, so ti bogati ljudje iz Nemčije prišli samo zato v Avstrijo, ker se v Avstriji tudi ob vojski dobi še vsega, česar si želi srce.« Z druge strani se poroča, da sme sleherni letoviščar ostati v Karlovih varih kvečjemu štiri tedne.

Vojna in papirna industrija. Papirniška in založna družba »Steyreremühl« je zaključila poslovno leto z zelo lepim dobičkom. Lista »Neues Wiener Tagblatt« in »Österreichische Volkszeitung« sta v vojnem času še razširila krog svojih čitateljev, dohodki iz oglasov pa so se seveda znižali. Vsekakor znaša čisti dobiček družbe 1 milijon 385.032 K (26 K na akcijo). Papirniška družba v Neusiedlu je pa imela v minulem letu tudi skoraj za cel milijon višji dobiček nego leta 1914.

Davčno uradništvo v Radovljici naznanja žalostno vest, da je dne 18. julija 1916 na Begunjski smrtno ponesrečil njih predstojnik gosp.

Ivan Korbar

c. kr. finančni komisar

Pogreb bo dne 20. julija 1916 ob 5. uri popoldne.

Čast njegovemu spominu!

V Radovljici, dne 19. julija 1916.

Izšla je deveta skupina razglednic „Vojska v slikah“

obsegajoča 8 izvirnih slik: „Soči“ z nadvojvodom Evgenom, „Soči“ z zmagovitim generalnim polkovnikom Svetozarom Boroevičem, „Odlikovanje“, „Ti osrečiti jo hoti“, „Kravato solnce“, „Rožmarin“, „Slovenska deklica“, „Nekoč v starih časih“. Prve 4 slike so trobarvne, ostale enobarvne. — Izmed vseh doslej izšlih skupin lahko trdimo, da je sedanja skupina najtišnejša. Slovenci! Poslušajte se pridno domačega izdelka.

Uprava Jiusir. Glasnika.

Amerikanska obrt avtomobilov se je neverjetno povzpela. L. 1907. je bilo v Ameriki izdelanih 44.000 avtomobilov, l. 1912 že 378.000, l. 1913. pa kar 485.000, a lanskega leta nič manj kakor 892.000 avtomobilov. Ker pa naročila na avtomobile ne pojemajo, ampak še naraščajo, se jih bo naredilo letos, kakor je posneti po ameriškanih poročilih, nad en milijon. Evropska vojska nese Ameriki milijarde.

— **Sin vjel očeta.** Ob priliki našega prodiranja proti Arsiaru se je zgodil tale zanimiv slučaj: 23letni južnotirolski Italijan Alojz Gentili je severno od Arsiara v nekem gozdiču s svojo patroljo vjel 12 alpincev, med katerimi je bil tudi njegov oče. Stari Gentili je ob izbruhu vojske zbežal v Italijo, dočim je sin bil navdušen Avstrijec in je prostovoljno vstopil v avstrijsko armado. Snidenje med očetom in sinom je bilo ganljivo in žalostno obenem. Oče in sin sta se objela in poljubila, a nato zopet ločila. Sin je kot četovodja zapovedal patrolji, da odžene vjetnika nazaj za fronto. Ozrl se je za vjetniko očetom, sam pa se je boril dalje. V vojski ne pozna oče sina, sin pa očeta ne!

Koprive. Vojno ministrstvo je odredilo, da se letos v največjem obsegu izkoristijo koprive za pridelovanje prediva. Glavno delo bo opravilo vojaštvo samo, a dobrodošli bodo tudi stari ljudje, otroci in ženske, ki si morejo precej zaslužiti z nabiranjem kopriv. Temeljem izkušenj v lanskem letu se bodo letos žele koprive en mesec prej nego lani, to je koncem meseca julija. Tedaj kopriva ravno odcveta, nima pa še stranskih odganjkov ter je njeno vlakno tedaj najboljšje. Požetim koprivam je ohraniti liste in posebej sušiti stebelce, posebej liste. Oboje je treba prav dobro posušiti in ločeno spraviti. Plačevali bodo posušene koprive po 6 K za 100 kg.

Darovi za birmance v Brucku na L.

A. A., Ljubljana, 4 K; Avsec Franc v Juri 15 K; Atelšek Ivan, Sv. Marko, p. Ptuj, 10 K; Bezenšek Ivan, Oplotnica, 50 K; Benedičič Andrej, Malenica, 5 K; Bergant Marija, Grahovo, 12 K; Dr. Brečelj Casagrande, Gorica-Ajdovščina, 50 K; Dr. Anton Breznik, št. Vid n. Ljubljano, 10 K; Brožič Josipina, Ljubljana, 10 K; Berginc Alojzija, Trst, 10 K; Bratuž Terezija, Gorica, 5 K; Zupnič Studenice 14 K; Albina Bartolova, Ljubljana, 20 K; Josip Cerjahn, Rajhenburg, 10 K; Hranilnica Cepovan 20 K; Neža Certalič, Črnovice, 20 K; Janez Cvetek, Boh. Bistrica, 30 K; Župni urad Cepovan 20 K; Kristina Doljak, Solkan, 20 K; Kristina Doljak, Solkan, 70 K; Kristina Doljak, Solkan, 68 K; Marija Doberlet, Savlje, 10 K; Ivan Dolenc, Ljubljana, 5 K; Zofija Demšar, Česnji, 10 K; Dr. Josip Dermastija, Ljubljana, 40 K; Amalija Debelak, Prelazkem, 20 K; Kat. in Mar. Develak, Cret, 10 K; Župnijski urad Dramlje 30 K; Ana Eržen, Škofja Loka, 40 K; Marija Fon, Barkovlje-Trst, 7 K; Ant. Fabris, Kromeriz, 15 K; Ang. Fabris, Kromeriz, 15 K; Ant. Fornazarič, Hrušica, 20 K; Ljudmila Fabjan, Grosuplje, 20 K; Marija Ferligoj, Dornberg, 40 K; Marija Filip, Kromeriz, 15 K; Antonija Fator, Škorkola-Trst, 5 K; Ivan Glastovec, Ljubno, 20 K; Fran Gustin, Trst, 30 K; Josip Grašič, Pazin, 10 K; Fran Gustin, Trst, 189 K; Ivan Godnič, Celje, 20 K; Sim. Gregorčič, Avče, 5 K; Fran Gustin, Trst, 100 K; Fran Gustin, Trst, 255 K; Alojzij Grajzer, Ljubljana, 20 K; Franciška Grmek, Kromeriz, 15 K; Fran dr. Gostl, Kromeriz, 20 K; Jožef Gabrovšek, Britof, 131 K; Ignacij in Ela Hrovat, Jesenice, 40 K; Josip Hafner, Ljubljana, 20 K; Cecilija Heybal, Kamnik, 5 K; Mihael Hušo, Hrušica, 10 K; Ivan Huter, Celovec, 20 K; Rozina Habe, Goče, 10 K; Uredništvo »Slovenca«, Ljubljana, 259 K; Uredništvo »Slovenca«, Ljubljana, 36 K; Rudolf Skuby, Boh. Bistrica, 10 K; Franc Schweiger, Leskovec, 5 K; Ivan Ogrin, Ljubljana, 100 K; Nežka Šuligoj, Celje, 10 K; Uredništvo »Slovenca«, Ljubljana, 377 K 50 vin.; A. Stupca, Maribor, 70 K; Karol Stupin, Idrija, 46 K; R. Sirotič-Delpin, Istra, 5 K; Marija Stupca, Ljubljana, 20 K; Franc Strgar, Ljubljana, 20 K; Marija Strgar, Škorkola-Trst, 5 K; Ivan Šorli, Maribor, 10 K; Marija Stupca, Ljubljana, 80 K; Fr. Švara, Šempolaj, 26 K; Franciška Sedej, Javornik, 40 K; Trdan Kamila, Gorica, 10 K; Ant. Tabaj, Kromeriz, 15 K; Ivan Tušar, Idrija, 10 K; Ivan Vidmar, Lokvica, 10 K; Terezija Volarič, Ljubljana, 20 K; Terezija Verbančič, Škofja Loka, 30 K; Franc Vidmar, Podmelec, 10 K; Ana Vidmar, Kromeriz, 15 K; Fany Wute, Kromeriz, 15 K; Ivan Volk, Josip in Marija Rjavec, Trnovo, 26 K; C. kr. orožnika postaja Volčja draga 40 K; Franciška Vidmayer, Ljubljana, 20 K; Fr. Zbašnjik, Hrastje, 10 K; E. Zalaznik, Polhov gradec, 25 K; Jos. Fon, vojna pošta št. 82, 30 K; Marija Žnidaršič, Zatična, 5 K; Val. Oblak, Kropa, 5 K; Jos. Vodopivec, Nabrežina, 60 K; Franja Picok, Ribnica, 5 K; Iva Picok, Ribnica, 5 K; Vida Picok, Ribnica, 5 K; Fran Picok, Ribnica, 5 K; Ant. Schifrer, Ribnica, 5 K; Lenka Schifrer, Ribnica, 5 K; Helena Arko, Ribnica, 5 K; Klementina Pauser, Ribnica, 29 K; Fany Petschauer, Ljubljana, 10 K; Hilda Petschauer, Ljubljana, 5 K; Rudolf Petschauer, Ljubljana, 5 K; Mestna občina Ljubljana 400 K; Fran Habe, Goče, 10 K; Zadržni odbor na Hajda, 20 K; Marija Hübner, Kranj, 10 K; Marija Hafner, Škofja Loka, 20 K; Župni urad, Sp. Idrija, 10 K; Martina Jurhar, Konjice, 10 K; Franciška Jenko, Škofja Loka, 10 K; Jan. Jarc, Sv. Ožbalt, 3 K; Jernejec Peter, Logatec, 10 K; Marija Kopač, Nova vas, 10 K; Marija Kos, Cerkljica, 10 K; Anton Kavšek, Dob, 5 K; Dekliška kongregacija, Ljubljana, 5 K; Kranjska deželna blagajna, Ljubljana, 300 K; Kandič Franc, Pulj, mor. vojna pošta, 20 K; Anton Kocijančič, Repnje, 10 K; Mici dr. Kresnikova, Dragomer, 20 K; Anton Klun, Ljubljana, 40 K; Edmund Karnar, Marija Celj, 7 K; Jernej Kopač, Ljubljana, 100 K; Jakob Kragelj, Stara Loka, 12 K; Marija Kjuder, Kromeriz, 15 K; Marjeta Kramar, Zelimlje, 5 K; Župni urad Lozice, št. Vid, 8 K; Župni urad Lozice, št. Vid, 20 K; Valentin Legiša, Škorkola, Trst, 5 K; Franciška Legiša, Škorkola, Trst, 5 K; Dr. Josip Lesar, Ljubljana, 20 K; Ivan Ločnikar, Ljubljana, 20 K; Ivan Mejač, Ljubljana, 10 K; Milka Merzel, Ljubljana, 10 K; Pavla Mašera, Soštanj, 15 K; Marija vd. Martinčič, Opčina, 20 K; Ivan Milač, c. kr. nadporočnik, vojna

pošta št. 608, 50 K; Ksaver Meško, Beljak, 4 K; Marija Mučič, Boršt, 6 K; N. N. Ljubljana, 5 K; Ana Pernat, Borovnica, 6 K; A. Polak, Semič, 20 K; Marija Petkovšek, Ljubljana, 50 K; Mirko Premk, Vrhnik, 40 K; Ana Počkaj, Vrhnik, 10 K; Ivan Princič, Feldbach, 48 K; Posredovalnica gorških beguncev, Ljubljana, 112 K; I. Pappo, Kranj, 20 K; Amalija Podgornik, Trnovo, 8 K; Stanko Premr, Ljubljana, 5 K; Rudolf Polencič, Podmelec, 10 K; Mil. Peršič, Vlad. Peršič, Iv. Rjavec in Ivan Kos 30 K; Posojilnica v Pliskovici 10 K; Župnija Sv. Katarina-Topol 5 K; Jos. Pavletič, Sv. Križ-Cesta, 60 K; Franciška Petejan, Rakek, 10 K; Lucija Paglavac, Jelsane, 20 K; Ivan Rakovec, Ljubljana, 30 K; Ivan Rejec, Sv. Križ, 25 K; Slovenska Straža v Ljubljani 200 K; Franc Skusek, Radula, 5 K; Pomožni odbor za begunce z juga, Dunaj, 100 K; Posredovalnica gorških beguncev, Ljubljana, 10 K; Uredništvo »Slovenca«, Ljubljana, 10 K.

Zamenjava žita za seme.

Danes je treba, da storimo vse, kar nam utegne pomagati do večjih žitnih pridelkov. Četudi ne moremo doseči tako lepih uspehov, kakor se z njimi hvalijo po drugih deželah, vendar se bo dalo tudi pri nas še marsikaj dobrega storiti za izboljšanje dosedanjih pridelkov.

Na splošno lahko trdim, da je pri nas krajša doba žitne rasti veliko kriva, da ne dobimo toliko pridelka. Nagla menjava vremena, naše toplotne in vlažnostne razmere, nagli nastop poletne vročine, vse to pomaga, da žito hitreje zori in da trpi vsled tega tudi plenjavost njegova. Ves ta vremenski vpliv leži izven našega območja in zato bomo tudi z naprejo zaostajali za pridelki drugih ugodnejše ležečih krajev.

Kar se da pa pri nas storiti in lahko storiti za povzdigo žitnega pridelka in česar se moramo poprijeti z vso doslednostjo, je pa sledeče:

1. Potrebno seme je skrbno odbrati!

Na to se polaga pri nas še vse premalo važnosti in zaradi tega tudi premalo skrbi. Danes ni zadosti, da seme očistimo od plevla, ampak je nujno potrebno, da jemljemo za seme najtežje in najlepše zrnje. Od takega semena dobimo močne, rodovitne rastline, ki dajejo zopet lepo zrnje in ki prenašajo sploh svoje ugodne lastnosti tako na zarod kakor jih prenašajo naše živali. Pri nas se pa v tem pogledu še silno veliko greši in se potem manj ugodni uspehi zvrata redno le na letino, češ da je bila letina kriva slabšemu pridelku. Vsaka vas bi morala imeti svoj čistilni stroj za žito, danes pa imamo še cele občine, ki nimajo nobenih pravih strojev za čiščenje in odpiranje žita! Nabavimo si vendar potrebne stroje in rabimo jih vsi od kraja in izkušnja bo že prvo leto pokazala, kako hvaležno je to delo.

2. Dajmo domače seme po potrebi zamenjavati! Danes nam vedo žitni komisijonarji veliko povedati, kako različno pšenico so prinašali posamezni gospodarji na prodaj. Ta različnost je imela svoj vzrok v semenu, v različni zemlji in legi, v različni obdelavi itd. Pšenica iz najbližjih leg, iz najbližjih krajev je bila različne vrednosti. Iz nekaterih leg se je dobila naravnost krasna pšenica. To različnost pri pšenici je treba praktično izkoristiti, in sicer v semenske svrhe! Prav je, da se držimo svojega doma pridelanega semena, če je lepo in dobro. Če pa vidimo, da ima sosed lepšo pšenico ali pa če se v bližnjih legah prideluje vobče boljše žito, naj se skuša potrebno seme od tam dobiti in naj se seme zamenjava. Tako zamenjava semena je po novi cesarski naredbi dovoljena.

Naj se torej gospodarji, ki imajo slabšo pšenico, zatekajo po seme k sosedom ali v sosedne kraje, ki so znani zaradi svojega ugodnejšega žitnega pridelka. V tem oziru nas čaka še veliko hvaležnega dela. S primerno organizacijo take semenske zamenjave bi se dalo marsikod zelo ugodno vplivati na izboljšanje žitnega pridelka, podobno kakor se da z dobrim plemenom pri živini. Rohrman.

Ij Izgubil se je rožni venec iz bisernice matice na zlati verižici. Na križu je vrezano: Spomin od Vide. Pošten najditelj naj ga blagovoli oddati v trgovini F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg 18.

Za c. kr. glavno zalogo tobaka v Ajdovščini se išče za takojšnji nastop paštena in zanesljiva

prodajalka

večja tudi nemščine. 1681

Dobro ohranjen

Pisalni Stroj

se ceno prod. GRADIŠČE, 15 - I. levo.

Odda se zastopstvo

čistila za čevlje

že vpeljane znamke proti dobri proviziji kot postranski zaslužek, primerno spec. potnikom. Ponudbe na upravo lista pod šifro Takoj 1340.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in doher po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

rizling

v Vipavo. — Načelstvo.

Prav lepi, suhi, 2 m dolgi

orehovi trami

okolu 30 kub. metrov, se ceno prodajo Vpraša naj se: Franciškanca ul. 8. - 1647

Poštna pomočnica

se sprejme pri c. kr. poštne uradu v bližini Ljubljane. Pismene ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod št. 1680.

Odda se za avgust

lep lokal

pripravljen za trgovino, pisarno ali drugo obrt. — Poizve se pri upravi Slovenca pod št. 1632.

Kneza Anersperga radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Termalni-bazeni, posebne termalne kopeli, močvirne kopeli, itd.

Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ischias) eksudati, posledice zlomljenih kostij, itd.

Prospekti brezplačno pri kopal. ravnateljstvu.

Pozor!

irgovci, kavarnarji i. t. d.

Kava

(kavine konzerve) v kockah (Ena kocka za 1/2 l. kave brez porabe sladkorja.) Poštni zavitek 5 K 100 kock stane K 22.— Originalni zaboj 50 K 1000 kock znižano K 190.— Pošilja se samo proti predplačilu.

Za poštni zavitek se prosil priložiti 40 v. za ovoj. Zastopnik tovarne (kavinih konzerv)

IVAN UREK

Ljubljana 4 Mestni trg 13

Graveur Anton Černe

se nahaja sedaj

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

(Kastnerjeva hiša.)

1682

1642

Naznanilo.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se v prihodnjem šolskem letu 1916/17 otvori pouk najbrže samo na oddelkih:

- Strokovna šola za lesno in kameneno kiparstvo;
- Ženska obrtna s strokovnimi šolami za perilo, za obleke in za vezenje;
- Javna risarska in modelirska šola.

Za vsprejem v oddelka a) in b) se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola. V oddelku c) je vstop splošno, osobito pa obrtnikom, dovoljen.

Pričetek pouka na ostalih oddelkih (mojstrske šole za mehanično-tehnične obrte in za elektrotehniko, stavbno-obrtna šola, mojstrska šola za mizarje, specialni kurzi) je še negotov in bode pozneje objavljen.

V Ljubljani, 15. julija 1916.

C. kr. ravnateljstvo.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljanje in smrt, otroških dot. rentina in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76

V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojna zavarovanja, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja

večje posestvo

Isto leži v litjskem okraju ter obstoji iz hiše z več gospodarskimi poslopji in okroglo 60 oralov sveta. Pojasnila daje Kmetiska posojilnica ljublj. okolice v Ljubljani.